

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH**

A

**VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ, FAKULTA
MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI**

Pedagogická fakulta

**Problémy trávení volného času z pohledu žáků základní
školy**

Bakalářská práce
2011

Vedoucí práce:
Mgr. Procházka Miroslav, Ph.D.

Autor práce:
Miroslava Cízlerová

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

Miroslava Cízlerová

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří mému vedoucímu práce Mgr. Miroslavu Procházkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, cenné rady a připomínky, jeho ochotu a čas.

Dále poděkování patří mé rodině, neboť bez její podpory a tolerance by práce vůbec nemohla být napsána.

Abstrakt

Hlavním cílem mé práce je, na základě teoretického studia problematiky volného času a vymezení základních pojmů, zpracování analýzy nabídky možností trávení volného času ve městě Tábor pro žáky základních škol, a to jak v rámci základní školy, tak v ostatních volnočasových zařízeních.

Bakalářskou práci lze rozdělit na dvě části. V první, teoretické, jsou na základě studia pramenů literatury vymezeny základní pojmy problematiky volného času, jaké funkce volný čas plní, druhy aktivit volného času, činitelé ovlivňující volný čas dětí.

V druhé části práce vznikla „mapa“ možností trávení volného času nejen na základních školách v Táboře, ale i přehled ostatních zařízení, kde mohou děti základních škol trávit volný čas.

V praktickém výzkumu na základě dotazníků jsem zjišťovala, do jaké míry jsou žáci seznámeni s možnostmi trávení volného času, zda jsou spokojeni s nabídkou, co je ovlivňuje při výběru aktivit..

Praktickým výstupem mé práce je tedy přehled oblastí volného času ve zkoumané lokalitě a vytvoření přehledového materiálu pro žáky základních škol, kde a jak je možné trávit volný čas.

Klíčová slova:

volný čas, výchova, aktivity volného času, činitelé ovlivňující volný čas dětí

Abstract

The main aim of my work is based on theoretical studies of the issue of free time and definition of basic concepts, analysis offers of the possibilities of leisure activities for pupils of primary schools in Tábor, both in school and in other institutions for leisure time activities.

This Bachelor's work can be divided into two parts. The first part is theoretical, based on the study of sources of literature and basic concepts of free time issue, which features free time performs, the types of leisure activities, factors influencing children's leisure time.

In the second part is created a „map“ of leisure time activities not only in primary schools in Tábor, but also a list of other institutions for leisure time activities, where children can spend their free time.

In practical studies based on questionnaires, I examined the extent to which pupils are familiar with possibilities of spending their leisure time, whether they are satisfied with the offer, what influences their choice of activities.

The practical outcome of my work is a list of ranges of free time in the surveyed area and the creation of materials for primary schools, where and how it is possible to spend free time.

Keywords:

leisure time, education, leisure time activities, factors affecting children's leisure time

Obsah

Úvod

1. Teoretická část

1.1 Vymezení pojmu volný čas.....	9
1.2 Funkce volného času.....	10
1.3 Výchova.....	11
1.3.1 Formy výchovy.....	11
1.3.2 Obsah výchovy mimo vyučování.....	13
1.3.3 Pedagogika volného času.....	15
1.3.4 Organizovanost výchovného působení.....	16
1.4 Aktivity volného času	
1.4.1 V rodině.....	17
1.4.2 Volnočasová zařízení školy.....	17
1.4.3 Zařízení volného času mimo školu.....	18
1.5 Vztah dětí k volnému času.....	20
1.6 Činitelé ovlivňující volný čas dětí.....	22

2. Praktická část

2.1 Cíl výzkumu první části práce.....	25
2.2 Metody.....	25
2.3 Možnosti trávení volného času v okresním městě Tábor.....	26
2.4 Aktivity ve školních zařízeních.....	27
2.5 Zařízení volného času mimo školu.....	40
2.6 Empirická složka – praktický výzkum.....	45
2.7 Charakteristika zkoumaného souboru.....	46
2.7.1 Výsledky z výzkumného šetření.....	47
2.7.2 Vyhodnocení výzkumného šetření.....	64

3. Závěr.....	66
4. Seznam použité literatury.....	69
5. Přílohy.....	71

ÚVOD

Mladá generace je vždy nadějí společnosti, ať je společnost jakákoliv. Každý jedinec je individualita, ale zároveň je i součástí sociálního pole. Do jaké míry dojde k začlenění a k realizaci individuálních cílů jedince záleží právě na společnosti, na pozici ve společnosti, do níž se jedinec rodí, na vyrovnání se se současnými společenskými vlivy. Současnou společnost charakterizuje především medializace a mediální manipulace – to jsou základní principy, na nichž je naše společnost organizována. Tyto principy vedou k diferenciaci dnešní generace mládeže. Základním diferenciačním faktorem je schopnost odolávat dekultivačním tlakům společnosti, působícím především prostřednictvím médií.

Velký význam pro budoucí rozvoj a celoživotní orientaci daného jedince má u dětí způsob trávení volného času. Za volný čas lze považovat čas, v němž jedinec svobodně na základě svých zájmů, nálad a pocitů volí svou činnost. Představuje významnou hodnotu, dosaženou předchozím vývojem a instrument dalšího společenského vývoje. Není to doba zahálky a pasivity, ale naopak kvalitativně nová aktivita, objevující se souběžně s permanentními aktivitami nutných k přežití. Volný čas je prostorem pro rozvoj lidské subjektivity, rozvoje myšlení, kreativity, filozofické reflexe. V tomto čase může být člověk sám sebou, ve svobodně zvolených aktivitách sám sebe rozvíjet a seberealizovat se – tímto rozvojem sebe sama současně také rozvíjí společnost.

Teoreticky mají děti dostatečnou nabídku smysluplných volnočasových aktivit jak v rámci školního zařízení, tak mimoškolních aktivit. V praxi však využití a začlenění do těchto různých kroužků je poměrně složitý a psychicky náročný proces, obsahující faktory motivační, informační, sociální, ekonomické a další.

Dominantní roli ve způsobu trávení volného času má rodina, která ovlivňuje dítě v řadě směrů. Základem je dobré zázemí, schopnost vyplnit volný čas dítěte, věnovat mu co nejvíce času, prožívat s ním jeho úspěchy a snažit se být mu příkladem. Další aspekty ovlivňující trávení volného času jsou např. socioekonomická situace rodiny, životní styl rodiny, způsob výchovy, škola, vrstevníci, média.

Téma práce jsem si vybrala proto, že cítím jako důležité poukázat na problematiku volného času dětí a mládeže v dnešní době. Kvalitně strávený volný čas se stává stěžejní a významnou částí při utváření osobnosti jedince, pokud však není hodnotně prožíván, stává se rizikovou oblastí. V dnešní zkomercionalizované době se z aktivního jedince stává pasivní konzument sdělovacích prostředků, reklama vyzdvihuje materiální hodnoty nade vše a potlačuje a vytěsňuje ze života lidí takové vlastnosti, jako je lidskost, důstojnost, dobrosrdečnost. Dítě je obelháváno zkresleným obrazem skutečnosti, je svědkem násilí či sexuálních scén – takový obraz světa probouzí touhu po násilí, ničení, šikanování apod.

Jde o problém existenční a společný všem, pedagogika volného času se snaží nalézt řešení jak mladistvé zaujmout, nabídnout jim zajímavé aktivity, ukázat jim lepší cestu životem a přispět k hodnotnějšímu trávení volného času a k rozvoji celé jejich osobnosti.

V teoretické části práce za využití literatury uvedené v seznamu nejprve popíši základní pojmy – volný čas, jeho funkce, různé pohledy na něj, formy výchovy, aktivity volného času, vztah dětí k volnému času a činitelé ovlivňující volný čas dětí. Bylo by možné teoretickou část rozšířit i o další kapitoly, např. podrobnější popis vývoje volného času, patologie využívání volného času, působení médií na volný čas, pracovníci v oblasti volného času, nové přístupy v pedagogice volného času a podobně. Domnívám se, že pro účel mé práce je zpracovaná teoretická část dostačující a podává základní informace z dané problematiky.

V části praktické obsahovou analýzou dokumentů zmapuji možnosti trávení volného času v okresním městě Tábor, popíši organizace, zabývající se právě činnostmi pro trávení volného času dětí – čerpat budu z tisku, internetu, tiskových materiálů škol a různých zařízení.

Náplní druhé části praktické kapitoly je výzkumné šetření prostřednictvím dotazníků, které se zaměřují na způsob trávení volného času žáků 3. a 7. tříd základních tábořských škol. Cílem bude zjištění, do jaké míry jsou žáci seznámeni s možnostmi trávení volného času, zda jsou spokojeni s nabídkou, co je ovlivňuje při výběru aktivit.

1 Teoretická část

1.1 Vymezení pojmu volný čas

Pro definici a vysvětlení pojmu volný čas je nutné poukázat na nejrůznější výchozí pozice posuzovatele – jinak vyhlíží volný čas z pohledu sociologů, zabývajících se fenoménem volného času, jinak ze zorného úhlu pedagogů, psychologů, ekonomů, sociálních pracovníků atd.

Pokusy definovat volný čas ukazují značnou variabilitu jednotlivých významů, které sahají od zdůrazňování ekonomických, sociologických, psychologických, filozofických, politických, zdravotně hygienických, pedagogických a kulturně kritických momentů. Tyto jednotlivé aspekty se prolínají a nelze je posuzovat odděleně (Hofbauer, 2004).

Existují dva hlavní směry v chápání termínu volný čas:

- a) **negativní pojem** – volný čas v tomto smyslu znamená zbývající dobu celkového denního průběhu, která zůstala po studijně nebo pracovním podmíněném čase, úkolech v domácnosti a po uspokojení základních fyziologických potřeb (jedná se tedy o tu část mimopracovního, mimoškolního času, která zbude po zabezpečení individuálních a rodinných, existenčních a biologických potřeb,
- b) **pozitivní pojem** – volný čas je charakterizován jako disponibilní časový prostor, v němž by volný čas mohl pro jedince znamenat svobodu a v němž může individuum nezávisle na jakýchkoli povinnostech výhradně svobodně realizovat a dělat to, k čemu ho nikdo nenutí (Vážanský, Smékal, 1995).

Další vymezení pojmu volný čas:

- volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život,
- je to činnost, do níž člověk vstupuje s očekáváními, přináší mu příjemné zážitky a uspokojení, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí,
- jedinec na základě svých zájmů, nálad a pocitů volí svou činnost.

1.2 Funkce volného času

Jako hlavní funkce volného času se uvádějí: **odpočinek** (regenerace pracovní síly), **zábava** (regenerace duševních sil) a **rozvoj osobnosti** (spoluúčast na vytváření kultury) (Hofbauer, 2004, s. 13).

Vývoj pojetí a terminologie této oblasti v různých zeměpisných a jazykových oblastech je velmi rozmanitý – funkce volného času popsal např. Michel Damay, Joffre Dumazediera, polský sociolog Alexandr Kamiński, soudobý francouzský sociolog volného času Roger Sue, německý pedagog volného času Horst W. Opaschowski – vytvořil podrobnější komplexní přehled osmi stěžejných potřeb neboli funkcí volného času:

1. potřeba zotavení, uvolnění – rekreace
2. potřeba vyrovnání, rozptýlení – kompenzace
3. potřeba poznání a učebního podněcování, učení o svobodě a ve svobodě – edukace
4. potřeba klidu, pohody, rozjímání, hledání smyslu života – kontempace
5. potřeba sdělení, kontaktu, družnosti, partnerství – komunikace
6. potřeba společnosti, kolektivního vztahu, tvoření skupin, stabilizace života rodiny – integrace
7. potřeba účastenství, angažovanosti a sociálního sebepojetí, účast na vývoji společnosti – participace
8. potřeba kreativního rozvoje, produktivního uplatnění a účasti na kulturním životě, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu – enkulturace (Vážanský, Smékal, 1995).

U nás se oficiálně za funkce volného času pokládá **relaxace, regenerace, kompenzace, sociální prevence a výchova** (Hofbauer, 2004, s. 15).

1.3 Výchova

„Základní smysl výchovy tvoří rozvinutí lidských hodnot i postojů a vybavení člověka znalostmi a dovednostmi, které mu budou umožňovat cítit se bezpečněji a mít více prožitků a uspokojení v životě.“ (Vážanský, Smékal, 1995, s.49)

Výchova spolu s činiteli ekonomickými a sociálními, je jedním z důležitých faktorů, které se podílejí na rozvoji jednotlivých občanů ve vzdělané, morálně uvědomělé a sociálně angažované osobnosti a tím pádem na úspěšném rozvoji celé společnosti.

Na rozvoj osobnosti každého jedince má vliv dědičnost, prostředí a výchova. Podíl jednotlivých faktorů můžeme jen velmi obtížně identifikovat – jejich vlivy se vzájemně prolínají, integrují a dávají tak vzniknout historicky neopakovatelným rysům osobnosti.

Mezi jedincem a prostředím existuje vztah vzájemného působení, při kterém prostředí formuje jedince a jedinec své prostředí může poznávat a měnit. Společnost se snaží do rozvoje jedince záměrně zasahovat a utvářet ho ve shodě se svými potřebami a ideály. **Toto záměrné působení na rozvoj osobnosti definujeme jako výchova** (Jůva, 1997, s.28).

1.3.1 Formy výchovy

a) školní výchova

„Úlohou školy je vzdělávat, tj. rozvíjet především kognitivní (poznávací) složku osobnosti dětí, a do této činnosti nemají rodiče zasahovat, na druhé straně úlohou rodičů je vychovávat, a k tomu zase škola má omezené možnosti“ (Průcha, 2006, s.173).

Škola zůstává základní institucí, která má napomoci mnohostrannému rozvoji tvůrčí osobnosti a zároveň nese hlavní odpovědnost za úroveň, šíři a hloubku všeobecného i odborného vzdělání občanů (Jůva, 1997, s. 87).

Od socializačního působení školy se však dnes očekává více, než je schopna nabídnout. Při velkém růstu mediálních vlivů, neřízeného působení vrstevnických skupin a slabého vlivu rodiny na dítě se škola stává téměř jediným prostředím, které je schopno garantovat správnou výchovu dítěte k normám společnosti (Matoušek, 2003, s.64).

b) rodinná výchova

Rodina má velmi výrazný vliv na jedince – působí na něj záměrně a cíleně (výchovou), ale také nezáměrně, tedy podvědomě, pouze charakterem každodenního vzájemného soužití. Je důležité, aby rodiče byli svým osobním životem a chováním příkladem svým dětem. Nejenom je dobře vychovávat, ale především svým chováním tyto hodnoty potvrzovat, nikoliv popírat. Je skutečně důležité, aby si rodiče uvědomili, že osobnost a chování jejich dětí je výrazně ovlivněno a formováno jejich vlastním chováním. Nezáměrné působení má často silnější vliv než výchovné působení záměrné, protože mladý člověk nechce být vychováván a mentorován, ale naopak potřebuje mít pocit svobodné volby a být sám aktivní (Sak, 2000).

Rodina je základní sociální jednotkou a významně se podílí na výchově dětí a mládeže. Jedinec zde nachází místo pro uspokojení svých základních potřeb, místo pro trávení volných chvil i prostor pro osobní štěstí (Jůva, 1997, s. 99).

Rodina má ve společnosti hlavní odpovědnost za výchovu svých dětí. Rodiče rozhodují o výběru vzdělávací instituce pro své dítě, ovlivňují jeho vztah ke vzdělávání, spolupůsobí při volbě povolání svých dětí (Spousta, 1997, s.106). Na volný čas dětí v rodině působí řada faktorů, např. její velikost a úplnost, ekonomické zajištění, životní styl. Rodina by měla mít aktivní zájem na tom, aby děti prožívaly volný čas smysluplně a bohatě, na základě vlastního dobrovolného rozhodnutí, vytvářet správnou motivaci k dosahování cílů, zajištění finančních a hmotných potřeb, spoluúčast na plánování a prožívání volného času (Hofbauer, 2004).

c) sebevýchova

Výchovným cílem každého dospělého člověka, pedagoga a vychovatele je vést dítě k větší autonomii a sebeřízení. Tento participativní přístup umožňuje dětem podílet se na vlastní výchově. Jedinec se stává iniciátorem i realizátorem výchovně-vzdělávacího procesu, proces plánuje, zabezpečuje a současně ho sám na sobě uskutečňuje, vyhodnocuje a inovuje (Pávková, 2008, s.61).

d) mimoškolní výchova - výchova mimo vyučování

Tato výchova probíhá mimo povinné vyučování a mimo bezprostřední vliv rodiny, je institucionálně zajištěná a uskutečňuje se převážně ve volném čase. Navazuje na výchovu školní a rodinnou a je nedílnou součástí komplexní výchovy mladé generace.

Kromě tohoto pojmu se také používá termín pedagogika volného času. Oba pojmy nejsou totožné, mají však k sobě velmi blízko. První pojem označuje oblast výchovy, druhý označuje vědní obor (Pávková, 1999).

1.3.2 Obsah výchovy mimo vyučování

- má výrazně činnostní charakter a tvoří ho výchovně-vzdělávací činnosti:

a) **odpočinkové** – jsou psychicky i fyzicky nenáročné, slouží k odstranění únavy – např. klid na lůžku, povídání, drobné individuální zájmové aktivity jako četba, sběratelství, relaxační techniky atd.

b) **rekreační** – také slouží k odreagování, obsahují pohybově náročnější aktivity tělovýchovného, sportovního, turistického zaměření nebo manuální práce

c) **zájmové** – jsou nejdůležitější součástí obsahu výchovy mimo vyučování, jedná se o uspokojování, rozvíjení a kultivaci zájmů

Zájmy dělíme:

- **podle úrovně činnosti:**

: *aktivní* (jedinec sám vyvíjí činnost a produkuje nějaké hodnoty)

: *receptivní* (aktivita se omezuje na vnímání předmětu zájmu = nebezpečí pasivity a konzumity)

- **podle intenzity:**

: určuje kvalitu zájmu: *hluboké* (úsilí, které jedinec vynakládá na uspokojení zájmu)

: *povrchní*

- **podle časového trvání:**

: krátkodobé

: dočasné či přechodné

: trvalé

- **podle koncentrace:**

: jednostranné

: mnohostranné

- **podle společenské hodnoty** (z hlediska společenských norem):
 - : zájmy žádoucí
 - : zájmy nežádoucí (neslučují se s obecně platnými společenskými, příp. právními normami)
- **podle obsahu:**
 - *společenskovední*
 - poznávání významných objektů v místě bydliště, školy, historických objektů a památnými místy, informace o životě a díle významných osobností, sledování politických a společenských událostí, setkání a společné akce dětí z různých měst, oslavy státních svátků, výročí a událostí, dodržování tradic školy, lidových tradic, vydávání vlastních periodik, zájmové studium cizích jazyků, individuální sběratelství atd.
 - *pracovně-technické*
 - práce s různými materiály, se stavebnicemi, konstruktivní práce, montážní a demontážní činnosti, drobné opravy hraček, pomůcek, modelářské práce, elektrotechnika, výpočetní technika, seznamování s různými profesemi, příprava pokrmů, činnosti související s dopravní výchovou atd.
 - *přírodovědně-ekologické*
 - pozorování přírodních objektů živé přírody, pěstitelské práce, chovatelství, ochrana a tvorba životního prostředí, práce s odbornou a populárně-naučnou literaturou, práce v koutku přírody, rybářství, včelařství, myslivost atd.
 - *estetickovýchovné*
 - výtvarné – osvojování různých výtvarných technik, poznávání a chápání výtvarného umění, kultura chování, stolování, těla a oblékání
 - hudební – sborový a sólový zpěv, hudební hry, hudebně-pohybové a taneční hry, hra na hudební nástroje, poslech hudby
 - literárně-dramatické – četba, vypravování, přednes, průpravné hry a cvičení, dramatické hry, tvořivé literární a dramatické činnosti, návštěvy kulturních představení
 - *tělovýchovné, sportovní a turistické*
 - kondiční cvičení, průpravná a zdravotní cvičení, rytmika, akrobacie, atletika, sportovní hry, návštěvy a sledování sportovních soutěží

- *sebeobslužné činnosti*
- vedení dětí k samostatnosti v péči o vlastní osobu a osobní majetek (pěstování návyků osobní hygieny, péče o pořádek a čistotu prostředí, společenské chování atd.)
- *veřejně prospěšné činnosti*
- vedení dětí k dobrovolné práci ve prospěch druhých lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, pomoc slabším, starším a nemocným osobám
- *příprava na vyučování*
- činnosti, které souvisejí s plněním školních povinností (Pávková, 1999).

1.3.3 Pedagogika volného času

- je vědní obor, který se zabývá teoretickými a praktickými aspekty výchovy ve volném čase (Pávková, 1999, s.40).

V době od poloviny 60. let minulého století nabývá na významu volný čas dětí, mládeže i dospělých. V této době vznikají vhodné podmínky pro jeho rozšiřování – zkracuje se pracovní doba, postupně byl zaveden pětidenní pracovní i školní týden, vzrůstá počet studujících na středních a vysokých školách a tím i jejich účast na aktivitách volného času. Rozsah a možnosti, dosah a význam volného času pro život a výchovu je analyzován a využíván právě vznikající pedagogikou volného času.

Počátkem devadesátých let minulého století se obě dosavadní koncepce (pedagogika volného času a výchova mimo vyučování) uplatňují souběžně. Postupně se však více prosazoval přístup vycházející z konceptu volného času.

Za souhrnný pojem v této souvislosti považujeme **výchovné zhodnocování volného času**, který zahrnuje několik oblastí:

1. **výchova ve volném čase** – veškeré působení v časovém prostoru, který neslouží realizaci základních biologických potřeb ani školních nebo pracovních povinností, děti se dobrovolně účastní na volnočasové aktivitě jako aktivní činitelé

2. **výchova prostřednictvím aktivit volného času** – směřuje k utváření individuálních rysů účastníka činnosti a k jeho působení mezi druhými lidmi, cílem je osvojit si nové znalosti, dovednosti a kompetence
3. **výchova k volnému času** – zahrnuje reflexi samotného volného času, cílevědomé odkrývání a využívání obsahů činností a různých způsobů jeho využívání (Hofbauer, 2001, s.18)

Posláním pedagogiky volného času je analýza dosavadního vývoje uvedených oblastí, vnášet do nich nové podněty a iniciativy a harmonizovat jejich řešení, děti a mladé lidi uschopňovat k tomu, aby se za pomoci dospělých a později i samostatně učili vhodné aktivity a realizační způsoby správně volit a zvládat tak, aby byly ve prospěch rozvoje jich samých, jejich sociálního okolí, společnosti, přírody (Bílá kniha Evropské komise, 2002).

1.3.4 Organizovanost výchovného působení

Míra organizovanosti výchovného působení ve volném čase je různá a vyjadřují ji následující pojmy:

- **činnost spontánní** – uplatňuje se individuálně nebo ve skupině, pedagogicky a výchovně je ovlivňována nepřímo, tyto aktivity jsou přístupny všem, nemají stanoven začátek ani konec, pokud je zde pedagogický pracovník, funguje jako rádce, konzultant
- **zájmová činnost příležitostná** – organizované, jednorázové i cyklické, rekreační, oddechové nebo vzdělávací aktivity časově ohraničené (poznávací soutěže, sportovní turnaje, závody, koncerty, zájezdy, divadlo), je přímo řízena pedagogem a současně umožňuje a podněcuje spoluúčast dětí
- **zájmová činnost pravidelná** – uskutečňuje se celoročně v pravidelných intervalech pod vedením kvalifikovaného vedoucího (kroužky, umělecké soubory, sportovní družstva, kurzy), jejím cílem je osvojit si nové vědomosti, dovednosti a prohloubit kladný vztah k předmětu zájmu

1.4 Aktivity volného času

1.4.1 V rodině

Rodina pro dítě zůstává prvním prostředím, které má pro jejich volný čas vytvářet příznivé podmínky – hodnotová orientace, motivace k dosahování životních cílů, dostatek času a vhodné podmínky pro spoluúčast na životě rodiny. Rodina může své děti učit k volnému času přistupovat tvůrčím způsobem, avšak v závislosti na sociálním statusu rodiny, životním stylu, vztahu k volnočasovým aktivitám i ekonomické situaci.

Působení na děti se uskutečňuje:

- nápodobou a reprodukcí,
- uskutečňováním individuálních i společných pravidelných zájmových činností dětí v rodině,
- citlivým sledováním a cílevědomým reagováním na potřeby, zájmy a nadání dětí – podpoření realizace činnosti mimo rodinu, kterou si dítě vybere samo (Hofbauer, 2004).

1.4.2 Volnočasová zařízení školy

Vzhledem k tomu, že průměrná délka vzdělávání vzrostla ze 13,9 na 15,1 roku, vytvořil se tím rozsáhlejší prostor pro souběžné volnočasové aktivity:

- a) příležitostné, jednorázové aktivity (návštěvy historických památek, kulturních, sportovních akcí, školní slavnosti, zábavy, taneční a plesy, lyžařské výcvikové zájezdy, školy v přírodě atd. – jejich cílem je rozšíření a prohloubení obsahu vyučovacího procesu, mají oddechovou a kompenzační funkci),
- b) místní, regionální, celostátní a mezinárodní soutěže žáků základních škol (olympiády – chemická, biologická, dějepisná atd.),
- c) pravidelná zájmová činnost (zájmové kroužky) (Hofbauer, 2004).

Tyto aktivity se převážně uskutečňují ve **školních družinách**, které jsou určeny pro žáky I. stupně a plní především funkci sociální, výchovnou a zdravotní. Většinou nabízí co nejpestřejší strukturu zájmových činností a uspokojení velké potřeby pohybu.

Pro žáky II. stupně mají sloužit **školní kluby**, bohužel, v současné těžké ekonomické situaci škol a stále vzrůstající samostatnosti dětí, jich spíše ubývá. Snižuje se tím možnost ovlivňovat volný čas dětí v komplikovaném vývojovém období – pubescence (Pávková, 1999, s.117).

1.4.3 Zařízení volného času mimo školu

- **střediska pro volný čas dětí a mládeže – domy dětí a mládeže**
 - jejich činnost je upravena vyhláškou MŠMT ČR z roku 1992 č. 432 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže
 - zaměřují se na realizaci specializovaných zájmových činností pod odborným pedagogickým vedením

- **domovy mládeže**
 - na základě respektování principu dobrovolnosti zajišťují žákům středních škol, kteří nemohou denně dojíždět, hodnotné využívání volného času realizací zájmových činností

- **zájmové vzdělávání**
 - a) **základní umělecké školy** (hudební, hudebně-pohybové, výtvarné a literárně-dramatické obory), slouží dětem s vyhraněnými zájmy a schopnostmi v estetickovýchovné oblasti
 - b) **jazykové školy** – plní obdobnou funkci v oblasti výuky cizích jazyků
 - c) **tělovýchovné a sportovní organizace** (např. SOKOL – má nejdelší tradici, usiluje o harmonický rozvoj tělesné, duševní i morální stránky osobnosti)
 - d) **různá občanská sdružení, sdružení dětí a mládeže, kulturní a osvětová zařízení**

Příklady subjektů pracujících s dětmi v jejich volném čase:

Junák – český skaut

- jeho posláním je působit a vést členy k povznesení duchovní, mravní a tělesné zdatnosti tak, aby byli připraveni plnit své povinnosti vůči bližním, společnosti a vlasti
- činnost je zaměřená zejména na turistiku a pobyt v přírodě a výchova k praktickým dovednostem, družnosti a sebekázi

Pionýr

- demokratické, dobrovolné, samostatné a nezávislé sdružení dětí, mládeže a dospělých
- zabývá se osvětovou, kulturně výchovnou, charitativní činností, umožňuje svým členům uspokojovat zájmy a potřeby prostřednictvím rozmanité činnosti

Česká tábornická unie

- volně sdružuje na základě společného zájmu děti, mládež a dospělé
- navazuje na trampské hnutí

Duha

- otevřené sdružení jednotlivců i kolektivů bez ohledu na členství v dalších organizacích
- vytváření a realizace programů pro děti a mládež – společné akce v přírodě, ve městě, hry, psychologické hry a recese

Hnutí Brontosaurus

- nezávislé hnutí zaměřené na ochranu a tvorbu životního prostředí

e) církve a náboženská společenství

YMCA – křesťansky orientované nepolitické a nevýdělečné sdružení, které usiluje o plnohodnotný život mladých lidí (Pávková, 1999)

Mezi zařízení volného času dětí a mládeže lze dále zařadit:

- a) **celoročně působící tradiční zařízení a jejich varianty** (hřiště, kluby, jednoduchá asfaltová hřiště – streetball, běžecké a skateboardové dráhy, areály zdraví, pěší, cyklistické, naučné trasy a stezky),
- b) **zařízení sezónního provozu** (letní tábory, dětské parky ve městech, parky zábavní a tematické, nekryté bazény, lyžařské můstky, volné zelené plochy vhodné pro rekreaci, herní a oddychové aktivity),
- c) **zařízení mobilní nebo s přechodným fungováním** (nabídka volného času se přenáší na místa přirozeného soustředování dětí – pojízdné herny, lze sem zařadit i ulice a náměstí stávající se spontánně místem setkání mládeže – často marginální, proto se stávají prostorem pro působení streetworku – terénní práce) (Pávková, 1999, s.158).

1.5 Vztah dětí k volnému času

„Volný čas je nesmírná hodnota, ale nikoli sama o sobě a sama pro sebe, nýbrž jako neomezená možnost člověka vrátit se k sobě samému, k svému autentickému plnému životu, přemýšlet o hodnotách, uvědomovat si jejich ohrožení a věnovat se jejich záchraně.“ (Spousta, 1997, s. 17)

Každý člověk má vymezený svůj čas k životu. Ten čas, který člověku zbývá po splnění nutných činností spojených se zaměstnáním, sociálními povinnostmi a biologickými nezbytnostmi, je čas volný, který může naplnit v rámci daných podmínek dle vlastního uvážení, svobodně.

Děti ještě nemají dostatek zkušeností, nedovedou se orientovat ve všech oblastech zájmových činností, potřebují citlivé vedení, a proto je důležité jeho pedagogické ovlivňování. Děti mohou trávit svůj volný čas v různorodém prostředí i rozličnou činností. Přístup k trávení volného času je různorodý a závislý na mnoha činitelích.

Dle Hofbauera:

a) některé děti volný čas využívat nemohou

- v tomto století došlo k prohloubení společenské nerovnosti – zhoršující se situace dospělé populace, rostoucí životní nejistota a klesající schopnost finančního zabezpečení se odráží na životě rodin a jejich dětí ve volném čase

- zdrojem sociálního vylučování znemožňujícího kvalitně využívat volný čas se dále staly:

- netolerance, xenofobie a rasismus
- předčasný nucený vstup do pracovního procesu
- možnosti a úroveň vzdělání
- růst životních nákladů

b) volný čas odmítají

- spíše se jedná o rodiče dětí, kteří propadli tzv. workoholismu – pod tlakem ekonomického a společenského postavení, profesních a kariérních ambicí na základě vlastního rozhodnutí se vzdávají svého volného času

- toto „podcenění“ volného času má negativní vliv na volný čas pro děti těchto rodičů – nemají na ně čas, neovlivňují začleňování dítěte do organizované volnočasové aktivity, ponechávají je bez kontroly

c) neznalost možností využívání volného času

- od 90. let minulého století došlo k rozšíření možností trávení volného času, a to v široké paletě nabídky různých, relativně snadno přístupných aktivit, z nichž si jedinec vybrat může, někdy to však nedovede – v nabídkách a vlastní účasti se neumí orientovat. Příčiny jsou různé – nedostatek přesvědčivých a motivujících informací o nabízených aktivitách, nepřitažlivé nabídky ze strany institucí, neschopnost využít existující nabídku

Bohužel tyto příčiny se projevují nežádoucím chováním dětí. Snaha uniknout z denního stereotypu a nudy se projevuje např. brutalitou, vandalismem, agresivitou, zvýšenou trestnou činností, narkomanií.

Právě dospělí by měli pomoci dětem překonávat neschopnost a nepřipravenost pozitivně trávit volný čas, vytvářet pro ně dostatek přitažlivých nabídek, odstraňovat nezáměr a učit je, jak těchto možností využívat (Hofbauer, 2004).

Hodnocení využití volného času dětí širší veřejností je v dnešní době chápáno spíše negativně. Diskutuje se o škodlivosti zaujetí televizními programy, počítačovými hrami, videoprogramy, masmédií, internetem. Rozpor mezi narůstáním doby volného času a neschopností jej tzv. plnohodnotně využít určitou částí mládeže je často diskutován. (Marešová A.,1997, s.13). Pro každého jedince, který prochází sociálním zráním, je předností, jestliže může trávit čas organizovaně. Rozvoj sociální stránky osobnosti působí jako nejefektivnější prevence sociální deviace. Je proto zájmem společnosti, aby co největší část mládež trávila svůj volný čas kvalitně (Sak, Saková, 2004, s.70).

1.6 Činitelé ovlivňující volný čas dětí

Ovlivňování volného času je proces působení činitelů odlišné povahy a dosahu. Při využití volného času se uplatňují činitelé objektivní jako je sociální prostředí, technické prostředky, biologické předpoklady, hromadné sdělovací prostředky, tak činitelé subjektivní, kam řadíme zájmy, přání a hodnoty. Všechny tyto činitelé se prolínají, doplňují a ovlivňují (Pávková, 1999).

Jak již bylo několikrát zmíněno, nejdůležitější roli ve výchově dítěte hraje sociální prostředí, a to především **v rodině**. Jako primární sociální skupina se podílí na formování osobnosti dítěte, pro většinu dětí je prvotním prostředím volnočasového života. Aktivity volného času spoluutvářejí životní styl rodiny.

Dalším důležitým sociálním prostředím **je škola**. Jako všeobecná výchovná a vzdělávací instituce vytváří dětem předpoklady pro úspěšný vstup do profesionálního, občanského i volnočasového života. Svou úlohu ve volném čase uplatňuje jednak přímo, jednak prostřednictvím svých zařízení.

Vrstevnícké skupiny jsou sociální útvary, které jsou pro děti i dospívající v mnoha ohledech přitažlivé. Tyto skupiny existují uvnitř nějaké instituce nebo vznikají zcela spontánně a jsou nositeli určité subkultury nebo kontrasubkultury vyznačující se specifickým stylem oblékání, mluvením a hodnotovým systémem. Vrstevníci ve skupině mohou nabídnout kooperaci, společné zážitky, možnosti sebeuplatnění, poskytují svým členům vztah rovnoprávnosti, uvolnění, relaxaci a zábavu. Některé skupiny však představují rizikové prostředí spojené s celou řadou jevů sociální patologie (delikventi, drogová či extremistická subkultura, sekty) (Hofbauer, 2004).

Dalšími významnými činiteli, ovlivňujícími trávení volného času jsou **média**. Vliv médií je obrovský a neustále se zvyšuje. Působí vždy v nějakém dobovém, sociálním, kulturním a politickém kontextu. Odborníci nejrůznějších oborů mají obavy z možných důsledků médií na psychiku lidí. Stále jednodušší a opakující se témata pořádů vzbuzují obavy z ohlupování či manipulace, u dětí existuje především riziko nápodoby. Pod tlakem médií se ztrácí identita osobnosti a pokřivuje se vnímání reality (Mičienka, 1996).

Hromadné sdělovací prostředky se dělí podle řady kritérií. Hovoříme o elektronických médiích, kam patří televize, rozhlas a rádio a dále o tištěných médiích, kam řadíme noviny a časopisy. Jak ovlivňují a jakou pozici ve struktuře volného času média u dětí zaujímají? Dominantní pozici u dětí zaujímá především sledování televize a je nutno říci, že ve vyspělých zemích má stále vzestupný trend. Mezi roky 1982-1996 výrazně klesl zájem mládeže o četbu novin, časopisů, knih, o návštěvy kin a divadel, ale také o aktivní sportování a návštěvy koncertů. V 90. letech byl vztah mládeže k televizi veřejností vnímán jako "pasivita mladé generace" (Sak, Saková, 2004).

Mezi informační technologie, které v současné době zásadně ovlivňují volný čas dětí, patří počítač a s ním spojený internet a existence různých sociálních sítí. Všechny odpovědné rodiče děsí případné následky, které by zejména tato dvě média – televize a počítač – mohla na dětské duši zanechat. Obavy vzbuzuje především násilí na obrazovce, pornografie, vytváření falešného obrazu světa a v neposlední řadě i zdravotní následky, které vysedávání u obrazovky přináší.

Média k dnešnímu životu neodmyslitelně patří a budou se snažit ovládat životy naše i životy našich dětí. Z jejich vlivu se nelze úplně vymanit, ale můžeme se naučit s nimi žít. Podstatnou roli hrají především rodiče, protože právě jejich vzor dokáže ovlivnit výběr zábavy ve volném čase dětí – je důležitý jejich zájem, dostatek času pro děti, společné zážitky a nabídka smysluplného trávení volného času jinak, než právě u televizní či počítačové obrazovky.

2 Praktická část

2.1 Cíl výzkumu první části práce

Obecným cílem mé práce je na základě analýzy dokumentů vytvoření přehledového materiálu pro žáky základních škol, kde a jak je možné trávit volný čas ve zkoumané lokalitě, konkrétně na základních školách v Táboře a dále v ostatních volnočasových zařízení ve městě Tábor. Analýzou dostupných materiálů vytvořím zjednodušený přehled volnočasových aktivit ve městě a to tak, aby byl dostupný a srozumitelný především pro děti samotné a stimuloval je k samostatnému a aktivnímu výběru trávení volného času.

Tento přehled též může sloužit rodičům jako podklad pro výběr základní školy pro jejich děti. Práce dále bude poskytnuta základním školám v Táboře.

Náplní druhé části empirické složky je výzkumné šetření prostřednictvím dotazníků, které se zaměřují na trávení volného času žáků prvního stupně (třetí třídy) a žáků druhého stupně (sedmé třídy) – do jaké míry jsou žáci spokojeni s výběrem a s možnostmi trávení volného času, jakým způsobem volný čas tráví a co je při výběru trávení volného času ovlivňuje.

2.2 Metody

První část práce je zpracována obsahovou analýzou dokumentů získaných ze základních škol v Táboře z údajů poskytnutých samotnými školami a dále na základě údajů tiskových a internetových materiálů ostatních volnočasových kroužků a zařízení.

Pro druhou část práce jsem použila nestandardizovaný anonymní dotazník s uzavřenými i otevřenými otázkami (dotazník je přílohou č. 4 této práce). Bližší popis předpokladů pro výzkum, metody a prostředky jsou popsány v kapitole 2.6.

2.3 Možnosti trávení volného času v okresním městě Tábor

„Významným prostorem a činitelem volného času jsou obce a regiony, jejichž koncepce a aktivity, personální, institucionální a materiální podpora vytvářejí předpoklady i pro účast dětí a mládeže na volnočasových aktivitách a životě společnosti.“ (Hofbauer, 2004, s.112)

V této části mé práce chci zmapovat možnosti trávení volného času dětí v okresním městě Tábor, a to jak v rámci školních zařízení, tak ostatních organizací, zabývajících se volným časem dětí základních škol.

Tábor je jihočeské město se slavnou historií a množstvím architektonických památek i přírodních krás. Je neodmyslitelně spojeno s husitským hnutím a jeho velkými osobnostmi – zejména Janem Žižkou z Trocnova, spoluzakladatelem husitského Tábora v roce 1420. Tábor se stal díky rozsáhlé stavební a průmyslové činnosti moderním městem, jehož význam přesahuje hranice regionu. Aglomerace Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí vytváří druhou největší koncentraci obyvatel i hospodářských aktivit v jižních Čechách. Je se svými 37 tisíci obyvateli druhým největším městem v Jihočeském kraji.

Děti jako specifická věková skupina potřebují ke správnému využívání volného času vzor a motivaci ze strany dospělých, ale také svých vrstevníků. V dnešní době existuje celá řada volnočasových organizací a prostor, kde trávit volný čas. Protože právě volný čas je nejcennější oblastí našeho života, je důležité o něho pečovat.

Pro děti a mládež je důležité kvalitně trávit volný čas. Vzhledem k tomu, že děti procházejí sociálním zráním a neustálým vývojem osobnosti, je předností, jestliže mohou trávit čas organizovaně. Je proto zájmem společnosti, aby co největší část mládeže trávila svůj volný čas kvalitně (Sak, Saková, 2004).

2.4 Aktivity ve školních zařízeních

Jak vyplývá z teoretické části práce, volnočasová zařízení školy patří mezi nejdůležitější komponenty trávení volného času dětí a mládeže a ovlivňují vývoj dětí nejenom v mladším školním věku, kdy se vytváří jejich hodnotový systém a formuje osobnost, ale také v období pubescence, kdy je nutné mít možnost volný čas dětí ovlivňovat kladným směrem a alespoň z části tak zabraňovat vzniku sociálně patologickým jevům jako je např. záškoláctví, šikana, kriminalita, zneužívání alkoholu a drog atd.

V následujících kapitolách jsou popsány základní školy ve městě Tábor, a to nejen z hlediska pravidelné organizované zájmové činnosti, ale také jejich příležitostné a jednorázové aktivity pořádané nejenom pro děti, ale i pro jejich rodiče.

V Táboře je celkem osm základních škol, z toho jich je šest zřizováno městem Tábor a dvě jsou soukromé.

Informace o školách jsem čerpala z jejich internetových stránek, údaje o kroužcích a počtech jsem získala přímým dotazem na ředitele jednotlivých škol.

Základní škola Tábor, nám. Mikuláše z Husi 45

www.zsmikulasezhusi.cz

Tato škola se nachází v klidné části starého města a navštěvuje jí 405 žáků. Od 3. ročníku mají žáci možnost navštěvovat třídu s rozšířenou výukou jazyků, kde se postupně učí dva cizí jazyky. Na výběr mají jazyk anglický, německý a ruský. Od 6. ročníku každoročně otevírá třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy se specializací na atletiku. Žáci v těchto třídách mají pět hodin tělesné výchovy týdně ve škole a k tomu třikrát týdně trénink v atletickém oddílu.

Ve škole v současné době pracuje 14 kroužků, z toho 9 na 1.stupni (šikovné ruce, flétna, reedukace 2x, tanec, výtvarný kroužek, cvičení s hudbou, čtenářský 2x) a 5 kroužků na stupni 2. (stepaerobik, sborový zpěv, reedukace, výtvarný a míčové hry). Ve školní družině pracují další 4 kroužky (přírodovědný, country tance a 2x ruční práce). Kapacita není stanovena, maximální počty jsou kolem 20 žáků (kromě reedukace, zde je kapacita 10 žáků), celkem kroužky navštěvuje cca 160 dětí. Kroužků v družině se zúčastní většina dětí, které družinu navštěvují. Zájmové činnosti jsou určeny pro žáky školy, učitelé je o nich informují ústně, vyvěšením na školní nástěnce a na internetu na stránkách školy je zveřejněn přehled.

Také akce pořádané školou a školní družinou bývají prezentovány na internetových stránkách a rodiče mají možnost se jich účastnit spolu s dětmi – např. vánoční dílna, pouštění draků, pálení čarodějnic apod.

Tabulka č. 1 – přehled kroužků na ZŠ Mikuláše z Husi

Název kroužku	1.stupeň		2.stupeň	
	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
Šikovné ruce	20	15		
Flétna	10	10		
Reedukace	10	10		
Reedukace	10	10		
Tanec	20	8		
Výtvarný kroužek	20	10		
Cvičení s hudbou	20	11		
Čtenářský	20	15		
Čtenářský	20	15		
Stepaerobik			20	13
Sborový zpěv			20	10
Reedukace			10	10
Výtvarný			20	9
Míčové hry			20	12
Školní družina				
Přírodovědný	20	20		
Country tance	20	6		
Ruční práce	20	20		
Ruční práce	20	20		
CELKEM	230	170	90	54
% návštěvnosti	74%		60%	

Základní škola Tábor, Helsinská 2732

www.zshelsinska.cz

Základní škola Helsinská se nachází v horní části Sídliště nad Lužnicí, největším sídlišti v Táboře. Navštěvuje jí v současné době téměř 500 dětí.

Svým žákům nabízí, mimo základní osnovy, též výuku ve specializované třídě s rozšířenou výukou matematiky a třídě s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na basketbal a atletiku. Učební plán je vzhledem k výuce na běžných typech základních škol rozšířen především v matematice, fyzice a chemii, kde je učivo probíráno hlouběji. Ve třídách zaměřených na TV je učební plán rozšířen o hodiny tělesné výchovy. Cílem těchto tříd je rozvíjet nejdůležitější formu pohybového učení a pohybovou kultivaci žáků. Výuka je vedena odbornými učiteli a trenéry. Plně využívají možnosti školního zařízení – sportovní halu, tělocvičnu a přilehlé sportovní hřiště.

Nabídka zájmové činnosti na této základní škole je velká a dle zjištěných počtů také dětmi skutečně využívána. Na 1. stupni v podstatě pro každou třídu funguje kroužek pohybové hry, dále kroužek výtvarný, dramatická výchova, sborový zpěv, flétna, počítačové hry a německý jazyk pro začátečníky. Na 2. stupni jsou kroužky angličtiny, němčiny, sborový zpěv, sportovní hry, PC hry, florbal, biologická a chemická praktika a žákům je umožněn volný přístup k internetu. Kroužky jsou nabízeny žákům informacemi na nástěnce ve vestibulu školy, přehled je také na internetových stránkách školy. Další informace individuálně poskytuje každý vyučující jednotlivých kroužků.

Tabulka č. 2 – přehled kroužků na ZŠ Helsinská 2732

Název kroužku	1. stupeň		2. stupeň	
	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
Pohybové hry, 1.A	25	8		
Pohybové hry, 1.B	25	16		
Pohybové hry, 1.C	25	15		
Pohybové hry, 2.ročník	25	12		
Pohybové hry, 2.ročník	25	14		
Pohybové hry, 3.ročník	26	26		
Pohybové hry, 3.ročník	25	15		
Pohybové hry, 4.ročník	27	27		
Pohybové hry, 5.ročník	25	22		
Flétna, začátečníci	10	10		
Flétna, pokročilí	10	8		
Sborový zpěv	37	37		
Sborový zpěv	37	37		
Dramatická výchova	25	22		
Dramatická výchova	30	27		
Výtvarný	15	9		
Výtvarné činnosti	20	18		
Počítačové hry	23	23		
Počítačové hry	18	18		
Sportovní hry			25	20
Angličtina, 7.ročník			10	8
Angličtina, 8.ročník			12	12
Němčina			10	6
Sborový zpěv			15	9
Florbal, 6.,7.ročník			25	15
Florbal, 8.,9.ročník			25	22
Biologická praktika			15	10
Chemická praktika			15	15
PC hry			18	15
CELKEM	453	364	170	132
% návštěvnosti	80%		77%	

Základní škola Tábor, Zborovská 2696

www.zstabor.cz

Tato škola se nachází na druhém největším táborském sídlišti. Navštěvuje ji 661 žáků, a to především vzhledem k zaměření školy – nabízí rozšířenou výuku tělesné výchovy se zaměřením na lední hokej, kopanou a gymnastiku. Žáci se aktivně zúčastňují oblastních i republikových soutěží. V areálu školy jsou 4 moderní tělocvičny, hřiště s umělým travnatým povrchem a s umělou atletickou drahou.

Nejvíce kroužků je pro žáky na 1. stupni, na 2. stupni vzhledem k rozvrhu dětí a jejich mimoškolním aktivitám byly ve školním roce 2010/2011 nabízeny kroužky: přírodovědný, sborový zpěv a ruční práce. Vzhledem k malému počtu zájemců byl otevřen pouze kroužek ručních prací. Informace o kroužcích jsou dětem dávány na počátku školního roku písemně do notýsků, jsou vyvěšeny na nástěnkách a informace lze také přečíst na internetových stránkách.

Tabulka č. 3 – přehled kroužků na ZŠ Zborovská 2696

Název kroužku	1.stupeň		2.stupeň	
	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
Výtvarný, 1.ročník	27	27		
Výtvarný, 2.,3.ročník	27	14		
Keramický	30	30		
Country tance	22	21		
Sportovní, 1.ročník	25	22		
Sportovní, 2.,3.ročník	25	22		
Logopedie, 1.ročník	10	10		
Logopedie, 2.ročník	10	8		
Angličtina, 2.A	22	16		
Angličtina, 2.B	22	22		
Angličtina, 2.C	22	22		
Reedukace,2.,3.ročník	10	10		
Reedukace,4.,5.ročník	10	6		
Gymnastický	10	8		
Sportovní, 4.,5.ročník	25	13		
Ruční práce			10	8
CELKEM	297	251	10	8
% návštěvnosti	85%		80%	

Základní škola Tábor, Husova 1570

www.zs-husova.tabor.cz

Škola se nachází v uzavřeném školním areálu, který je umístěn v klidné vilové části města (Marešův vrch). Součástí areálu je moderní sportovní hřiště s umělým povrchem, parková část a školní zahrada. Škola nabízí rozšířenou výuku cizích jazyků. 1. cizí jazyk je formou nepovinného předmětu vyučován již od 1. ročníku a povinně od 3. ročníku s možností volby německý a anglický jazyk. Jako 2. cizí jazyk si žáci tříd s rozšířenou výukou jazyků volí od 6. ročníku anglický, německý, francouzský a ruský jazyk. Každoročně zde pracuje řada volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků se zaměřením na sport, cizí jazyky, výpočetní techniku, keramiku, technické práce, šití a vaření, ruční práce, hry na zobcové flétny, sborový zpěv, a další. Škola má vlastní keramickou dílnu s keramickou pecí.

Tabulka č. 4 - přehled kroužků na ZŠ Husova 1570

Název kroužku	1. stupeň		2. stupeň	
	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
Pěvecký	20	15	20	20
Flétna (soubor Brabenci)	20	12		8
Keramika	15	15	15	15
Gymnastika (dívky)	20	15		
Výtvarná výchova	25	20		
Angličtina	20	15		
Internet	25	volný přístup		
Španělština	10	5		
Příprava ke zkouškám ČJ			25	20
Příprava ke zkouškám M			25	25
Příprava na počítačové soutěže			25	15
CELKEM	155	130	110	95
% návštěvnosti	84%		86%	

Základní škola Tábor, Čekanice 116

www.zscekalice.tabor.cz

Škola je v okrajové části města. Má pouze 1. stupeň, zabezpečuje základní vzdělávání žáků 1.-5. ročníku. Ve školním roce 2010/2011 má 100 žáků.

Budova stojí uprostřed velké udržované zahrady, na které bylo v červnu 2006 otevřeno nově vybudované dětské hřiště, které slouží k hrám, sportování a odpočinku. V odpoledních hodinách toto hřiště plně využívá i veřejnost.

V popředí zájmu školy je i volný čas dětí. Činnost školní družiny je zaměřena především na pobyt a pohyb dětí v přírodě. K tomuto účelu slouží jednak školní zahrada, jednak vycházky do pěkného okolí školy spojené s různými sportovními soutěžemi a hrami. Žáci mohou navštěvovat různé zájmové kroužky se zaměřením na cizí jazyky, tělesnou výchovu a sport, výtvarnou výchovu, práci s počítačem, nápravu vývojových poruch učení, nápravu řeči. Od školního roku 2002/03 byla obnovena činnost školního divadelního souboru ČEKÁNEK. Kapacita všech kroužků je beze zbytku naplněna. Informace o nich žáci prvních tříd dostávají prostřednictvím rodičů, kteří jsou s nimi obeznámeni na rodičovských schůzkách, děti z vyšších tříd dostávají nabídku formou letáčků.

Tabulka č. 5 – přehled kroužků na ZŠ Čekanice 116

Název kroužku	1.stupeň	
	Kapacita	Počet žáků
Počítače	15	15
Divadelní	20	20
Dyslektický	10	10
Výtvarný	20	20
Tělovýchovný	20	20
Keramický	24	24
Taneční	20	20
CELKEM	129	129
% návštěvnosti	100%	

Základní škola Tábor, Měšice 64

www.tabor.cz

Jedná se o příměstskou školu pouze s prvním stupněm (1. – 5. ročník). Škola stojí na klidném místě uprostřed části Tábora – Měšice. Je umístěna ve dvou moderně rekonstruovaných budovách. Za školou je nově vybudované hřiště s parkovou úpravou. To slouží nejen k sportovnímu vyžití žáků, ale i k odpočinku a relaxaci.

Škola nabízí dětem širokou nabídku volnočasových aktivit. Jsou to například kroužek dovedných rukou, dramatický kroužek, kroužek hry na flétnu, pohybový kroužek, kroužek anglického jazyka, zdravotnický kroužek, výtvarný kroužek, půlhodinky s internetem. Pro děti s poruchami učení je veden dyslektický kroužek a logopedický kroužek. Ve škole pracují dvě oddělení školní družiny. V rámci školní družiny probíhá celá řada zajímavých akcí – drakiáda, mikulášská, karneval, čarodějnice, malování na chodníku. Každým rokem škola pořádá školní výlety, výlety rodičů a dětí, exkurze a připravuje žáky na řadu soutěží pořádaných na různých úrovních.

Tabulka č. 6 – přehled kroužků na ZŠ Měšice 64

Název kroužku	1. stupeň	
	Kapacita	Počet žáků
Dovedné ruce	20	15
Dramatický	15	10
Flétna	10	10
Pohybový	20	20
Angličtina	10	10
Zdravotnický	15	8
Výtvarný	15	15
Internet	15	15
Dyslektický	3	1
Logopedický	10	10
CELKEM	133	114
% návštěvnosti	86%	

Soukromé školy

Základní škola Bernarda Bolzana, Školní nám. 199

www.skolabolzano.cz

Tato škola byla založena v roce 1997. Školské zařízení má otevřen I. a II. stupně ZŠ, je zaměřené na rozšířenou výuku anglického a německého jazyka a dále na výuku informačních technologií.

Tabulka č. 7 – přehled kroužků na ZŠ Bolzana

Název kroužku	1. stupeň		2. stupeň	
	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
Šachy	10	8		
Flétna	20	18		
Kytara	10	7		
Výtvarná dílna	25	21		
Římsko-katol.náboženství		5		
Vaření	25	19		
Dramatický	20	10		
Zdravotnický	20	10		
Dovedné ruce	20	12		
Hry v angličtině	20	11		
Sportovní hry I.	20	20		
Sportovní hry II.			20	18
Korálkování			20	13
Počítačový	Volná kapacita	50		
CELKEM	190	141	40	31
% návštěvnosti	74%		77%	

Církevní základní škola ORBIS-PICTUS, Budějovická 825

www.orbiska.cz

Jedná se o soukromou církevní základní školu s I. i II. stupněm. Církevní základní škola Orbis - Pictus je svou vnitřní kvalitou (ne vnější formou) škola křesťanská. Patří mezi malé školy rodinného typu. Je jedinou školou v naší republice, kterou zřídila farnost - konkrétně Římskokatolická farnost Tábor. Ve škole se vyučuje maximálně 135 dětí, tedy nejvýš 15 dětí v každé třídě a každém ročníku. Svým žákům (a jejich rodičům) škola může nabídnout:

- výchovu v duchu křesťanských morálních hodnot
- rodinný charakter školy
- individuální přístup k dětem
- moderní vyučovací metody
- otevřenost pro integraci
- výuku anglického jazyka od 1. třídy
- projektové a tematické vyučování
- rozšířené a tvořivé pojetí výtvarné výchovy
- slovní hodnocení dětí v 1. - 3. ročníku
- letní a zimní ozdravné pobyty
- outdoorové aktivity

Kroužky jsou nabízeny všem žákům bez rozdílu věku a třídy, kromě outdoorových aktivit, kterých se mohou účastnit pouze žáci druhého stupně.

Tabulka č. 8 – přehled kroužků na ZŠ Orbis Pictus

Název kroužku	Kapacita	Počet žáků
Výtvarný	15	10
Divadelní	15	9
Vaření	15	8
Keramika I.	15	15
Keramika II.	15	15
Malý zdravotník	15	10
Malířičci	15	10
Pane, pojďte si hrát (1.-3. třída)	15	15
Sportovní hry	15	15
Outdoorové aktivity	15	10
CELKEM	150	117
% návštěvnosti	78%	

2.5 Zařízení volného času mimo školu

Mezi tato zařízení patří domy dětí a mládeže, které se zaměřují na realizaci specializovaných zájmových činností pod odborným pedagogickým vedením, základní umělecké školy, jazykové školy, tělovýchovné a sportovní organizace a různá občanská sdružení.

Zájmovou činnost ve městě Tábor zajišťuje velké množství institucí, a to jak v oblasti kulturní, tak sportovní.

Přehled různých kroužků, oddílů a institucí, zajišťujících trávení volného času dětí je součástí práce jako **příloha č. 1** a obsahuje aktualizovaný seznam z dostupných dokumentů, stručný popis činnosti a kontakt – telefon nebo webová stránka. Přehled je však orientační, neboť z důvodů častých změn neexistuje nikde přesná evidence.

Nejvíce kroužků nabízí Dům dětí a mládeže Tábor, a to hned v několika oblastech – kroužky společensko-vědní, estetické, taneční skupiny, tělovýchovné kroužky, bojová umění, technické a počítačové kroužky. DDM také pořádá různé akce – letní tábory, turistické výlety apod. – viz. **příloha č. 2**.

Ve městě se k trávení volného času dále nachází plavecký stadion a letní plovárna, zimní stadion, hvězdárna, sportovní areály, kino, divadlo, několik galerií, muzeum, knihovna, botanická zahrada – přehled tvoří **přílohu č. 3**.

Město Tábor pořádá různé kulturní, sportovní a společenské akce pro děti a mládež.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy města Tábor spolupracuje s tělovýchovnými jednotami, sportovními kluby či oddíly na organizování různých sportovních a kulturních akcí.

Sportovní akce

Večerní běh Tábořem

- s Asociací školních sportovních klubů, Jihočeskou univerzitou a Domem dětí a mládeže - běhu se zúčastňují děti všech tábořských škol a veřejnost. Jsou uskutečňovány běhy všech kategorií.

Běh Starým městem

- s Atletickým klubem Tábor – jako součást Tábořských setkání. Běh je určen pro širokou veřejnost ve všech kategoriích.

Tábořská věž

- šachový turnaj s AŠSK , Sokolem Tábor a Jihočeskou univerzitou - tradiční turnaj uskutečňovaný o vánočních prázdninách, je dětmi a mládeží vítaným zpestřením vánočních prázdnin. Zúčastňují se také děti ze zahraničí.

Tábořská bludička

- akce pro děti s Klubem českých turistů - jde o akci na lodičkách na Jordáně, děti se tímto způsobem loučí s létem

Streetball cup

- pořádá s Basketbalovým klubem Tábor, přijíždí mládež z okolních okresů (Písek, Strakonice, Pacov)

Běh Terryho Foxe

- jde o humanitární akci, které se mohou zúčastnit vozíčkáři, trať lze absolvovat pěšky, na kole, s dětským kočárkem apod. Výtěžek z dobrovolného startovního je posílán na výzkum rakoviny. Akce je spoluorganizována se sdružením Do fantazie 4.

Běh Pintovkou

- město spolupřátá s Atletickým klubem Tábor. Uskutečňuje se v přírodním prostředí Pintovky za velké účasti dětí, mládeže i dospělých. Touto akcí atleti ukončují svoji sezónu.

Předvánoční heboj dvojic

- velmi oblíbený turnaj dvojic:
- muž + chlapec do 15 let
- ženy bez rozdílu věku
- smíšené dvojice

Disciplíny jsou basketbal, volejbal, plavání a kuželky.

Kulturní akce

Husitské dny

Celý program se odehrává na přírodní scéně pod hradbami města v historickém areálu Housova mlýna. Je určen zejména žákům základních škol a rodinám s dětmi. Je vhodný i jako zpestření programů školních výletů, škol v přírodě či letních dětských táborů. Jeho první část je koncipována jako divadelní hra o životě Mistra Jana Husa, ve druhé části následují zábavné ukázky ze středověkého života, hry a soutěže, ve kterých si děti mohou prakticky a přitažlivou formou ověřit své vědomosti.

Táborské kulturní léto

Pobyt návštěvníkům po celé léto zpříjemní cyklus pořadů s názvem Táborské kulturní léto, který je vždy slavnostně zahájen Festivalem posádkových hudeb. Od června do září mohou návštěvníci shlédnout řadu koncertů vážné hudby, promenádní koncerty, dětská zábavná odpoledne, pohádky pod širým nebem, rockové koncerty, historické večery a nespočet výstav. V červenci proběhne Jihočeský hudební festival - koncerty vážné hudby a festival pouličního divadla Táborský uličník. Táborské kulturní léto vyvrcholí v září mezinárodním festivalem Táborská setkání.

Táborská setkání

- festival inspirovaný středověkou historií má svůj nezaměnitelný kolorit, který vychází z tradic místa, kde se odehrává. Jednou ročně se centrum Tábora promění na několik dní ve středověké město se svými trhovci, řemeslníky, rytířskými souboji, řemeslníky, kejklíři, tanečnicemi a muzikusi. Nenapodobitelnou atmosféru podtrhuje slavnostní průvod městem s příchodem Jana Žižky, velkolepý ohňostroj a další doprovodné kulturní akce. Sobotní den nabízí pestrý program, ze kterého si každý jistě vybere – divadelní představení, koncerty, vystoupení domácích i zahraničních souborů. Program je obohacen pestrou nabídkou středověkých pochoutek v několika dobových tavernách v historickém centru. Ochutnat můžete nejen speciální místní nápoje jako je Žižkova rána, ale i medovinu, kormu, burčák a jiné. Na středověkém tržišti přijde jistě k duhu pečené selátko, pohankové placky, kyselé okurky, bramboráky nebo chleba se sádlem. Na Staročeském jarmarku si koupíte keramiku, koření, ořechy v karamelu nebo perníčky.

Táborské vánoce - prosinec

Pestrá a bohatá nabídka, v níž každý může najít to své, se stala už tradicí. Svátečně vyzdobené město každoročně v závěru roku nabídne řadu programů pro dospělé i pro děti. 5. prosince se budou na Žižkově náměstí rojit čerti. Děti si zazpívají, zahrají a dostanou sladké pamlsky. Slavnostní atmosféru vánoc si návštěvníci přijdou vychutnat opět na Žižkovo náměstí, které se promění na Staročeský vánoční trh. Umělci předvedou ukázky vánočních zvyků a malé i velké potěší živým betlémem. Zatímco děti se povozí na oslíku, rodiče přilákají k nákupu stánky s drobnými dárky, jmelím, vánočními stromky, kořením, perníčky či pečenými kaštany. Celý vánoční čas je protkán koncerty. V Divadle Oskara Nedbala těsně před Vánoci proběhne koncert komorního orchestru Bolech – „Hej mistře!“, o vánočních svátcích zahraje na varhany pan Ladislav Šotek v děkanském kostele a po Novém roce zde bude mít koncert Posádková hudba Tábor. K vánočnímu programu patří také vánoční pohádky pro děti a hudební večery.

2.6 Empirická složka – praktický výzkum

Cílem této části práce je výzkumné šetření prostřednictvím dotazníků, které se zaměřují na trávení volného času žáků prvního stupně (třetí třídy) a žáků druhého stupně (sedmé třídy) – do jaké míry jsou žáci spokojeni s výběrem a s možnostmi trávení volného času, jakým způsobem volný čas tráví a co je při výběru trávení volného času ovlivňuje.

Výzkumné předpoklady

1. Žáci nižšího stupně navštěvují více kroužků organizovaných školou než žáci 2. stupně.
2. Rodiče dětí na 1. stupni ovlivňují výběr volnočasových aktivit více než rodiče dětí na 2. stupni.
3. Žáci prvního stupně tráví svůj volný čas v kroužcích více než žáci na druhém stupni.

Metody

Pro druhou část práce jsem použila nestandardizovaný anonymní dotazník s uzavřenými i otevřenými otázkami (dotazník je přílohou č. 4 této práce). Pro získání potřebných dat jsem použila dotazník vlastní konstrukce, který se skládá celkem z 8 otázek.

Metoda dotazníku se vymezuje jako soubor přesně formulovaných a standardizovaných otázek překládaných respondentům v písemné podobě. Jejich účelem je zjistit názory, postoje, mínění a specifické údaje (Maňák, 1994, s.50). Je určen pro hromadné získávání údajů.

2.7 Charakteristika zkoumaného souboru

Předtím než došlo k samotnému sběru dat na školách, bylo potřebné provést tzv. předvýzkum a vyzkoušet dotazníky na několika respondentech, především vzhledem k věku dětí ve třetích třídách. K tomuto jsem využila 5 vzorků dotazníků, které jsem aplikovala na mém synovi a jeho kamarádech. Tento vzorek respondentů byl shodný s tím, na kterém byl výzkum později prováděn. Díky tomuto jsem eliminovala nevhodné otázky a byla upravena především škála v otázce č. 6, když mladší děti nebyly schopny vícestupňového rozlišení.

Ve svém šetření jsem se zaměřila na využívání a způsob trávení volného času dětí ve třetích a sedmých třídách základních škol v Táboře. Výzkum byl prováděn na Základní škole Husova a Zborovská. Kontaktovala jsem uvedené školy a s řediteli a jednotlivými pedagogy stanovila podmínky potřebné k výzkumu. Výběrový soubor tvořilo celkem 145 respondentů, z toho bylo 55 žáků třetích tříd (26 dívek a 29 chlapců) a 90 žáků sedmých tříd (47 dívek a 40 chlapců). Rozdíl v počtu dětí třetích a sedmých tříd je způsoben tím, že sedmých tříd je více, protože do druhého stupně těchto základních škol přestupují děti z okolních jednostupňových škol. Vzhledem k tomu, že dotazníky byly vyplňovány za mé přítomnosti, návratnost byla 100%. Dotazník, který vykazoval chyby ve vyplnění, byl z výzkumu vyřazen – z celkového počtu byly 3 dotazníky znehodnoceny a tedy vyřazeny.

Tabulka č.9 – charakteristika zkoumaného souboru

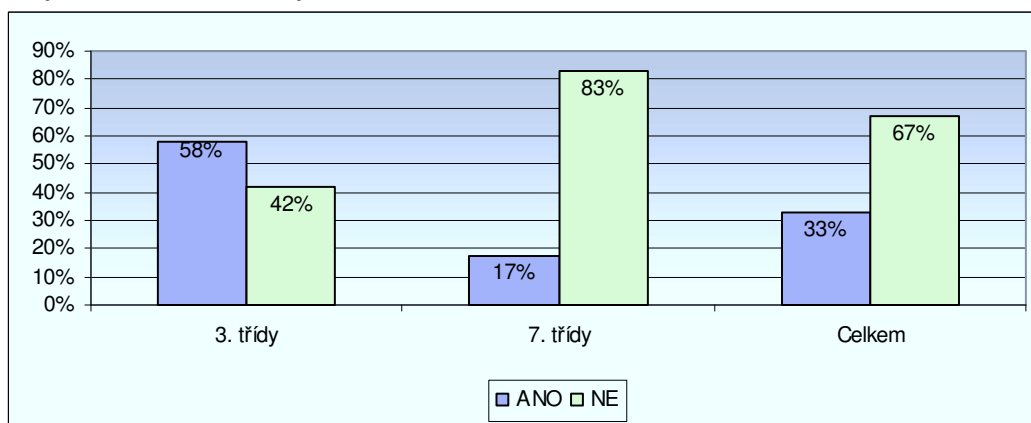
	dívky	chlapci	vyřazeno	celkem	%
3.třídy	26	29	0	55	39%
7.třídy	47	40	3	87	61%
celkem	73	69	3	142	100%

2.7.1 Výsledky z výzkumného šetření

1. Chodíš do nějakého kroužku ve škole?

	ANO	NE	Celkem žáků
3. třídy	32 (58%)	23 (42%)	55 (100%)
7. třídy	15 (17%)	72 (83%)	87 (100%)
Celkem	47 (33%)	95 (67%)	142 (100%)

Graf č. 1: Chodíš do nějakého kroužku ve škole? (v %)

pozn.

nejčastěji navštěvované kroužky:

3. třídy: pohybové hry (14), dramatický kroužek (7), cvičení s hudbou (5), výtvarný a kreativní kroužek (5), florball (3), šachy (3), taneční kroužek (2), malování na sklo (1)

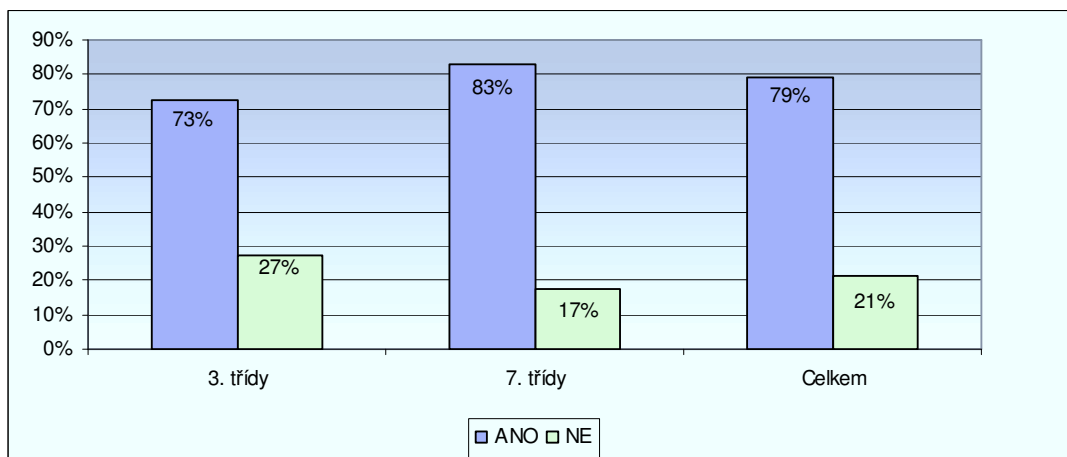
7. třídy: zdravotnický kroužek (6), kopaná (4), počítačový kroužek (3), hokej (2)

U této otázky volila většina respondentů 3. tříd odpověď kladnou, z celkového počtu žáků (55) 58% žáků navštěvuje kroužky ve škole (32 žáků), u 7. tříd je to pouze 17% - 15 žáků z celkového počtu 87 žáků. Žáci 3. tříd navštěvují nejčastěji kroužek pohybové aktivity a dramatický kroužek, ze 7. tříd navštěvují kroužky spíše chlapci a opět se jedná o sportovní aktivity, pouze 6 dívek navštěvuje zdravotnický kroužek. V celkovém počtu 142 žáků jich pouze 47 navštěvuje kroužek ve škole (33%) a 95 žáků do žádného kroužku ve škole nechodí (67%).

2. Chodíš do nějakého kroužku mimo školu?

	ANO	NE	Celkem žáků
3. třídy	40 (73%)	15 (27%)	55 (100%)
7. třídy	72 (83%)	15 (17%)	87 (100%)
Celkem	112 (79%)	30 (21%)	142 (100%)

Graf č. 2: Chodíš do nějakého kroužku mimo školu?

pozn.

navštěvované kroužky:

3. třídy: plavání (7), kopaná (5), skaut (32), hra na klavír (3), anglický jazyk (3), kreativní kroužek (3), taneční kroužek (3), keramika (2), hokej (2), basketbal (2), gymnastika (2), Sokol (2), hudební kurzy (2), atletika (2), francouzština (2), kytara (2), kroužek pokémonů (2), triatlon (1), bicí nástroje (1), judo (1), rybářský kroužek (1), jízda na koni (1), karate (1), ruský jazyk (1), florbal (1), badminton (1), stolní tenis (1), hra na klavír (1), náboženství (1), šachy (1), skaut (1), vaření (1), malování (1), tenis (1)

7. třídy: hudební kroužky (11), taneční kroužky (8), volejbal (5), plavání (5), atletika (5), jízda na koni (4), basketbal (4), roztleskávačky (3), anglický jazyk (3), kopaná (3), skaut (2), florbal (2), sokol (2), basketbal (2), divadelní kroužek (2), malování (2), stolní tenis (2), gymnastika (2), dívčí klub (2), malování (2), triatlon (1), zpěv (1), aerobik (1), tenis (1), golf (1), badminton (1), kuželky (1), akvabely (1).

Z odpovědí na tuto otázku je patrné, že jak žáci 3. tříd tak tříd 7. ve velkém množství tráví volný čas v kroužcích mimo školu – 73%, tj. 40 dětí tříd třetích a 83%, tj. 72 žáků tříd sedmých.

Celkově ze 142 dotazovaných respondentů tráví v kroužcích volný čas 112 dětí, tj. 79%, 21% (30 dětí) kroužky mimo školu nenavštěvuje.

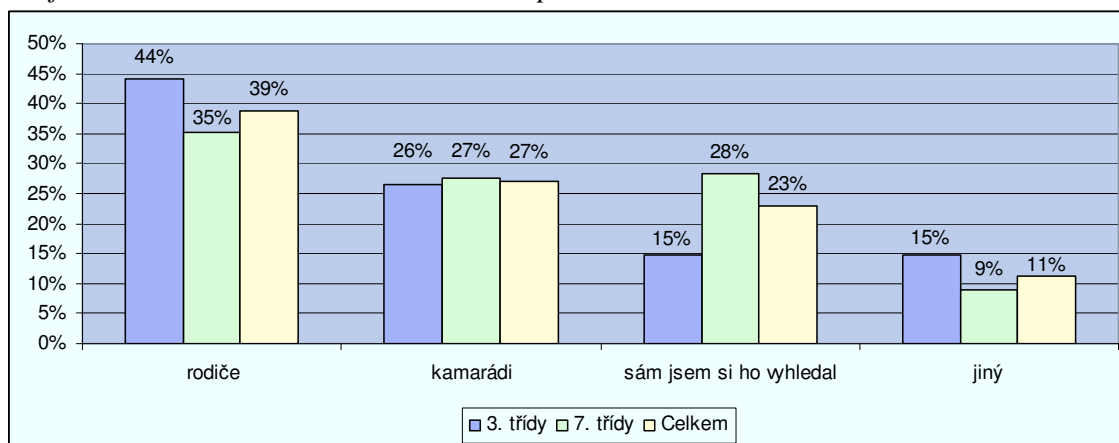
Mezi nejvíce navštěvované kroužky patří především kroužky sportovní, následují kroužky věnované hudbě a hře na hudební nástroje.

3. Kroužek, klub, kam chodíš, ti doporučil? (více odpovědí)

	3. třídy	7. třídy	Celkem
rodiče	30 (44%)	36 (35%)	66 (39%)
kamarádi	18 (26%)	28 (27%)	46 (27%)
sám jsem si ho vyhledal	10 (15%)	29 (28%)	39 (23%)
jiný	10 (15%)	9 (9%)	19 (11%)
Celkem odpovědí	68 (100%)	102 (100%)	170 (100%)

Jiný: sestřenice (1), sestra (4), vychovatelka (1), otec (1), bratr (1), strýc (1)

Graf č.3: Kroužek, klub, kam chodíš, ti doporučil?

Na otázku, kdo žákům kroužek doporučil, všichni nejčastěji shodně odpovídali, že rodiče – žáci třetích tříd 44% - 30 žáků, v sedmých třídách 35% - 36 žáků.

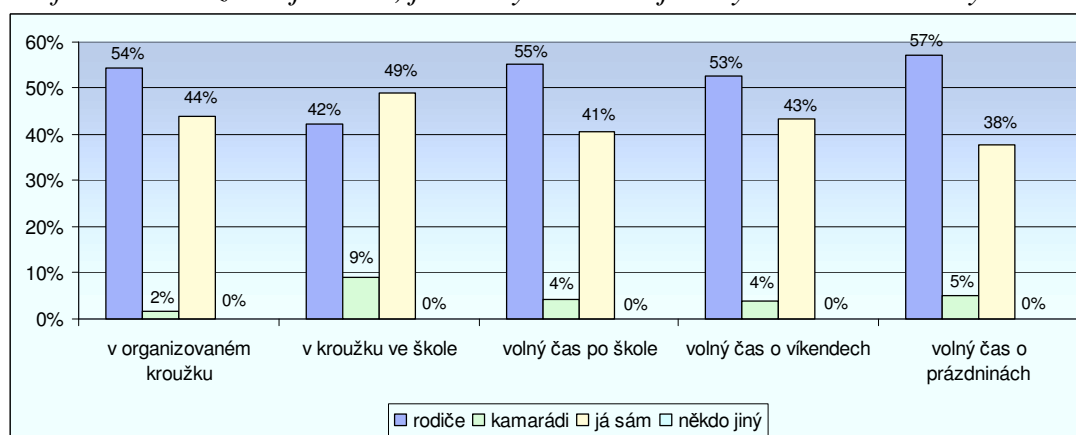
Žáci 3. tříd na druhém místě uváděli kamarády – 26% (18) žáků, zatímco 28% (29) žáků 7. tříd si kroužek vyhledalo samo.

V celkovém počtu 39% (66) žákům kroužky doporučili rodiče, 27% (46) kamarádi a 23% (39) žáků si kroužky vybralo samo.

4. Kdo rozhoduje o tom, jak a kdy budeš svůj volný čas trávit?

3. třídy	rodiče	kamarádi	já sám	někdo jiný	Celkem
v organizovaném kroužku	31 (54%)	1 (2%)	25 (44%)	0 (0%)	57 (100%)
v kroužku ve škole	19 (42%)	4 (9%)	22 (49%)	0 (0%)	45 (100%)
volný čas po škole	38 (55%)	3 (4%)	28 (41%)	0 (0%)	69 (100%)
volný čas o víkendech	40 (53%)	3 (4%)	33 (43%)	0 (0%)	76 (100%)
volný čas o prázdninách	44 (57%)	4 (5%)	29 (38%)	0 (0%)	77 (100%)

Graf č. 4 Kdo rozhoduje o tom, jak a kdy budeš svůj volný čas trávit? 3. třídy

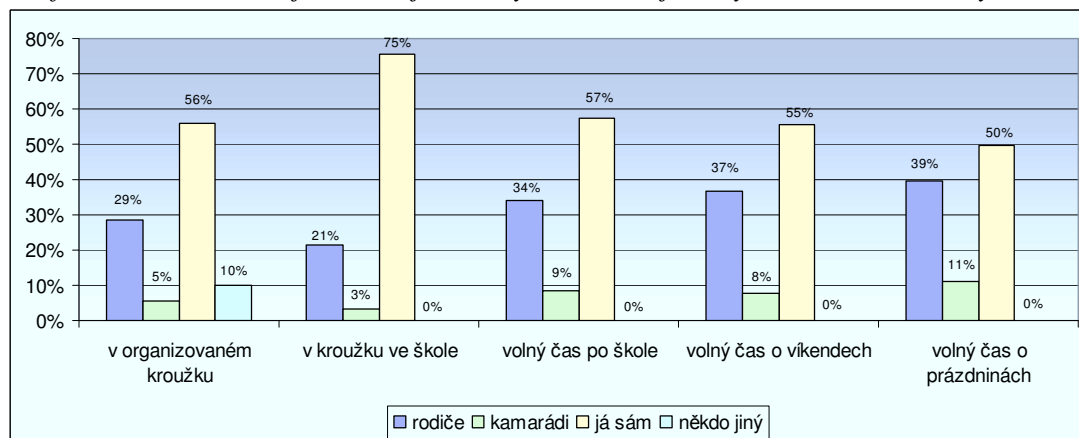

O volném čase u žáků třetích tříd vždy rozhodují rodiče, na druhém místě si o volném čase rozhodují sami, v minimální míře rozhodují kamarádi.

7. třídy	rodiče	kamarádi	já sám	někdo jiný	Celkem
v organizovaném kroužku	26 (29%)	5 (5%)	51 (56%)	9 (10%)	91 (100%)
v kroužku ve škole	13 (21%)	2 (3%)	46 (75%)	0 (0%)	61 (100%)
volný čas po škole	32 (34%)	8 (9%)	54 (57%)	0 (0%)	94 (100%)
volný čas o víkendech	37 (37%)	8 (8%)	56 (55%)	0 (0%)	101 (100%)
volný čas o prázdninách	43 (39%)	12 (11%)	54 (50%)	0 (0%)	109 (100%)

jiný: trenér (7), učitel (1), vedoucí kroužku (1)

Graf č.5: Kdo rozhoduje o tom, jak a kdy budeš svůj volný čas trávit? 7. třídy

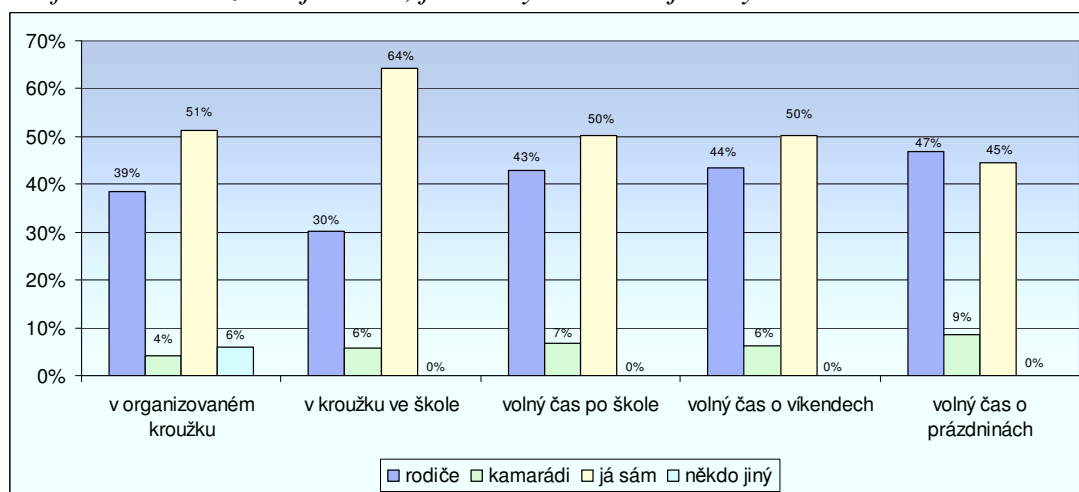

Žáci 7. tříd nejčastěji uváděli, že si o svém volném čase rozhodují sami, a to především o kroužcích ve škole 75%, na druhém místě jsou uvedeni rodiče. Na třetím místě pak velmi nízké procento žáků uvedlo, že o jejich volném čase rozhodují kamarádi. O trávení času v organizovaných kroužcích též rozhoduje trenér, učitel nebo vedoucí.

CELKEM	rodiče	kamarádi	já sám	někdo jiný	Celkem
v organizovaném kroužku	57 (39%)	6 (4%)	76 (51%)	9 (6%)	148 (100%)
v kroužku ve škole	32 (30%)	6 (6%)	68 (64%)	0 (0%)	106 (100%)
volný čas po škole	70 (43%)	11 (7%)	82 (50%)	0 (0%)	163 (100%)
volný čas o víkendech	77 (44%)	11 (6%)	89 (50%)	0 (0%)	177 (100%)
volný čas o prázdninách	87 (47%)	16 (9%)	83 (45%)	0 (0%)	186 (100%)

někdo jiný: trenér (7), učitel (1), vedoucí (1)

Graf č. 6: Kdo rozhoduje o tom, jak a kdy budeš svůj volný čas trávit? Celkem

Shrneme-li odpovědi žáků třetích i sedmých tříd, zjistíme, že o tom, jak budou trávit čas v kroužku, ve škole, po škole a o víkendech rozhodují nejčastěji sami, hned poté rozhodují rodiče a nejméně rozhodují kamarádi.

V případě volného času o prázdninách rozhodují rodiče 47%, poté žáci sami 45%.

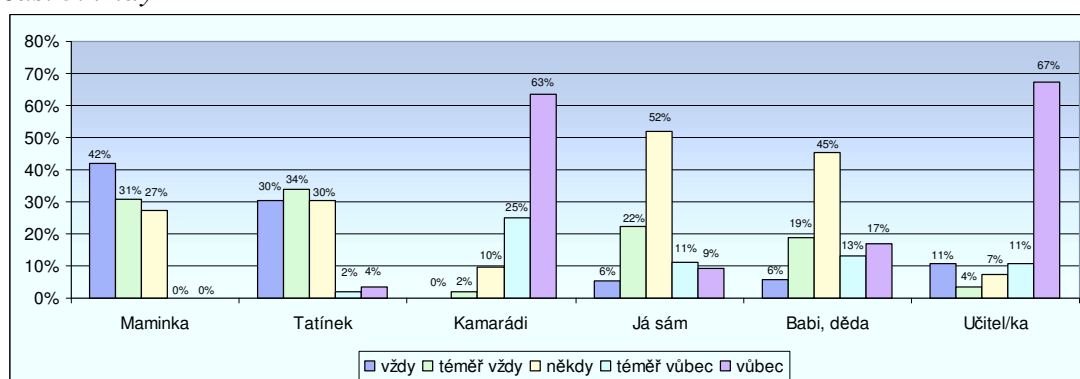
V organizovaném kroužku o volném čase rozhoduje i někdo jiný 6% - např. trenér.

V porovnání u žáků třetích tříd o volném čase rozhodují rodiče, žáci sedmých tříd si rozhodují sami. U žáků obou tříd nejméně o trávení volného času rozhodují kamarádi.

5. Označ, kdo a do jaké míry rozhoduje o tom, jak nakonec budeš trávit volný čas.

3. třídy	vždy	téměř vždy	někdy	téměř vůbec	vůbec	Celkem
Maminka	23 (42%)	17 (31%)	15 (27%)	0 (0%)	0 (0%)	55 (100%)
Tatínek	17 (30%)	19 (34%)	17 (30%)	1 (2%)	2 (4%)	56 (100%)
Kamarádi	0 (0%)	1 (2%)	5 (10%)	13 (25%)	33 (63%)	52 (100%)
Já sám	3 (6%)	12 (22%)	28 (52%)	6 (11%)	5 (9%)	54 (100%)
Babi, děda	3 (3%)	10 (19%)	24 (45%)	7 (13%)	9 (17%)	53 (100%)
Učitel/ka	6 (11%)	2 (4%)	4 (7%)	6 (11%)	37 (67%)	55 (100%)

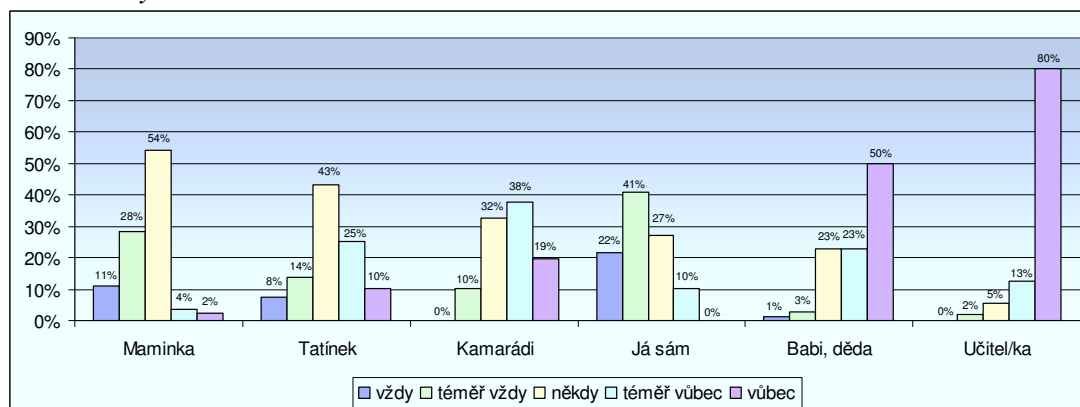
Graf č. 7: Označ, kdo a do jaké míry rozhoduje o tom, jak nakonec budeš trávit volný čas. 3. třídy

U této otázky žáci 3. tříd ve většině případech uvedli, že o tom, jak nakonec budou trávit volný čas, vždy nebo téměř vždy rozhodují rodiče (maminka, tatínek) a téměř vůbec nebo vůbec nerozhodují kamarádi a učitelé.

7. třídy	vždy	téměř vždy	někdy	téměř vůbec	vůbec	Celkem
Maminka	9 (11%)	23 (28%)	44 (54%)	3 (4%)	2 (2%)	81 (100%)
Tatínek	6 (8%)	11 (14%)	34 (43%)	20 (25%)	8 (10%)	79 (100%)
Kamarádi	0 (0%)	8 (10%)	25 (32%)	29 (38%)	15 (19%)	77 (100%)
Já sám	19 (22%)	36 (41%)	24 (27%)	9 (10%)	0 (0%)	88 (100%)
Babi, děda	1 (1%)	2 (3%)	17 (23%)	17 (23%)	37 (50%)	74 (100%)
Učitel/ka	0 (0%)	1 (2%)	3 (5%)	7 (13%)	45 (80%)	56 (100%)

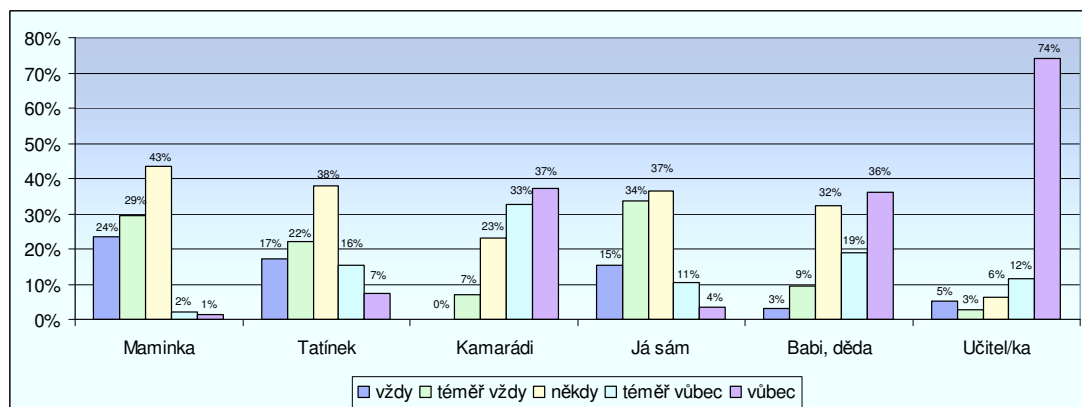
Graf č.8: Označ, kdo a do jaké míry rozhoduje o tom, jak nakonec budeš trávit volný čas. 7. třídy

Žáci 7. tříd uvedli, že o jejich volném čase nakonec rozhodují rodiče (maminka, tatínek) někdy, téměř vždy rozhodují sami, téměř vůbec nerozhodují kamarádi a vůbec nerozhoduje učitel, učitelka a babička s dědou.

CELKEM	vždy	téměř vždy	někdy	téměř vůbec	vůbec	Celkem
Maminka	32 (24%)	40 (29%)	59 (43%)	3 (2%)	2 (1%)	136 (100%)
Tatínek	23 (17%)	30 (22%)	51 (38%)	21 (16%)	10 (7%)	135 (100%)
Kamarádi	0 (0%)	9 (7%)	30 (23%)	42 (33%)	48 (37%)	129 (100%)
Já sám	22 (15%)	48 (34%)	52 (37%)	15 (11%)	5 (4%)	142 (100%)
Babi, děda	4 (3%)	12 (9%)	41 (32%)	24 (19%)	46 (36%)	127 (100%)
Učitel/ka	6 (5%)	3 (3%)	7 (6%)	13 (12%)	82 (74%)	111 (100%)

Graf č.9: Označ, kdo a do jaké míry rozhoduje jo tom, jak nakonec budeš trávit volný čas. Celkem

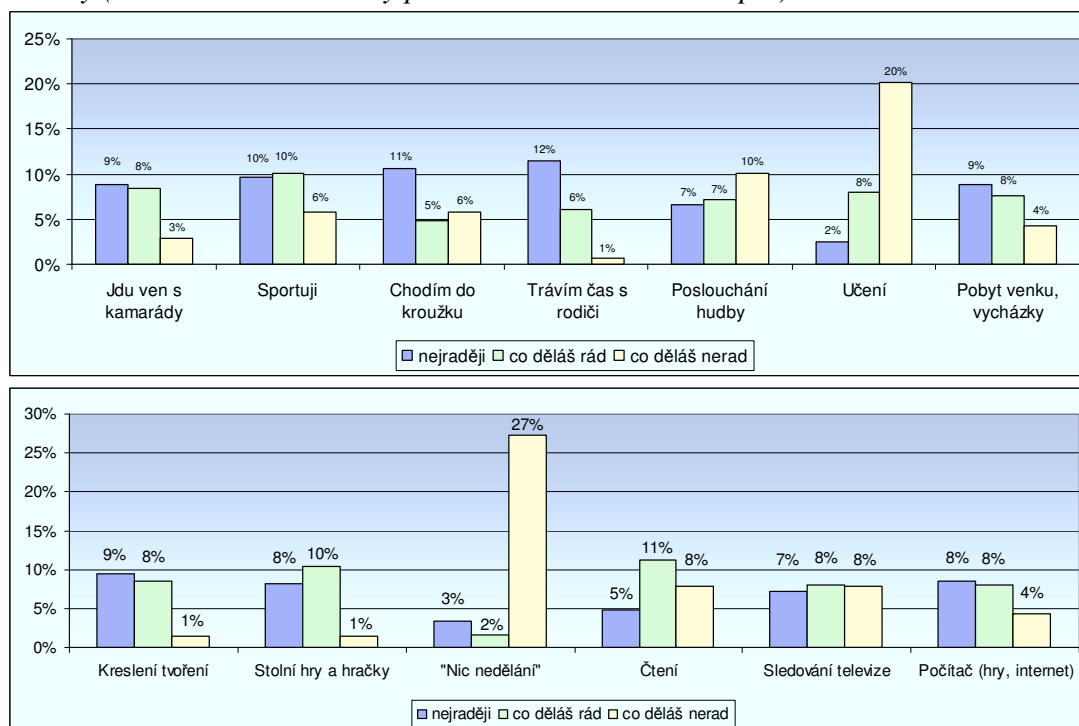
Shrneme-li odpovědi na tuto otázku všech žáků zjistíme, že si o trávení svého volného času téměř vždy rozhodují sami, někdy rodiče a téměř vůbec o tom nerozhodují kamarádi a vůbec učitelé nebo babička a děda.

V porovnání u třetích tříd vždy nebo téměř vždy o tom, kdo a do jaké míry rozhoduje o trávení volného času, rozhodují rodiče. U žáků sedmé třídy téměř vždy rozhodují oni sami. V obou případech téměř vůbec nebo vůbec nerozhodují kamarádi a učitelé.

6. V tabulce označ u každé činnosti, co děláš ve svém volném čase nejraději.

3. třídy	nejraději	co děláš rád	co děláš nerad
Jdu ven s kamarády	29 (9%)	21 (8%)	4 (3%)
Sportuji	32 (10%)	25 (10%)	8 (6%)
Chodím do kroužku	35 (11%)	12 (5%)	8 (6%)
Trávím čas s rodiči	38 (12%)	15 (6%)	1 (1%)
Poslouchání hudby	22 (7%)	18 (7%)	14 (10%)
Učení	8 (2%)	20 (8%)	28 (20%)
Pobyt venku, vycházky	29 (9%)	19 (8%)	6 (4%)
Kreslení tvoření	31 (9%)	21 (8%)	2 (1%)
Stolní hry a hračky	27 (8%)	26 (10%)	2 (1%)
"Nic nedělání"	11 (3%)	4 (2%)	38 (27%)
Čtení	16 (5%)	28 (11%)	11 (8%)
Sledování televize	24 (7%)	20 (8%)	11 (8%)
Počítač (hry, internet)	28 (8%)	20 (8%)	6 (4%)
Celkem	330 (100%)	249 (100%)	139 (100%)

Graf č. 10: V tabulce označ u každé činnosti, co děláš ve svém volném čase nejraději. 3. třídy (v % - 100% = celkový počet hlasů v každém sloupci)

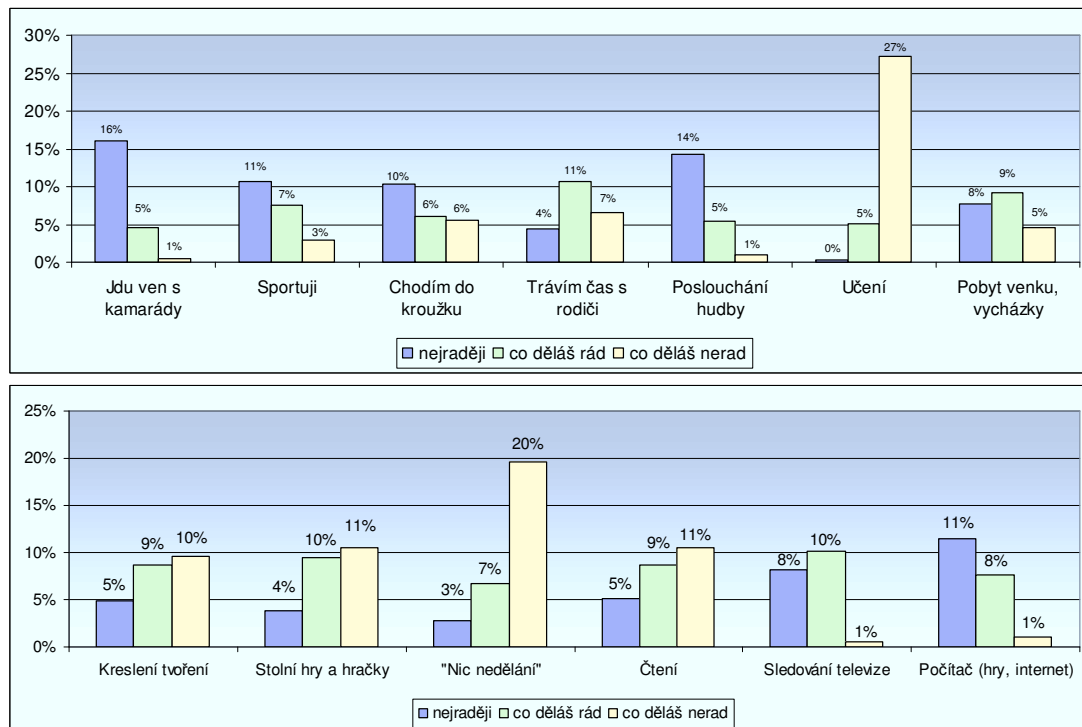
Z celkového počtu hlasů „co děláš nejraději“ (330), žáci 3. tříd nejčastěji odpovídali, že nejraději tráví čas s rodiči (12% - 38 hlasů), chodí do kroužku (11% - 35 hlasů) nebo sportují (10% - 32 hlasů).

Dále z celkového počtu hlasů „co dělají rádi“ (249) odpověděli, že rádi čtou (11% - 28 hlasů), hrají stolní hry a mají rádi hračky (10%- 26 hlasů).

U činností, které dělají neradi se z celkového počtu hlasů 139 nejčastěji objevovala odpověď „nic nedělání“ (27% - 38 hlasů), na místě druhém učení (20%- 28 hlasů) a na třetím poslech hudby (10% - 14 hlasů).

7. třídy	nejraději	co děláš rád	co děláš nerad
Jdu ven s kamarády	59 (16%)	23 (5%)	1 (1%)
Sportuji	39 (11%)	37 (7%)	6 (3%)
Chodím do kroužku	38 (10%)	30 (6%)	11 (6%)
Trávím čas s rodiči	16 (4%)	53 (11%)	13 (7%)
Poslouchání hudby	52 (14%)	27 (5%)	2 (1%)
Učení	1 (0%)	25 (5%)	54 (27%)
Pobyt venku, vycházky	28 (8%)	45 (9%)	9 (5%)
Kreslení tvoření	18 (5%)	43 (9%)	19 (10%)
Stolní hry a hračky	14 (14%)	47 (10%)	21 (11%)
"Nic nedělání"	10 (3%)	33 (7%)	39 (20%)
Čtení	19 (5%)	43 (9%)	21 (11%)
Sledování televize	30 (8%)	50 (10%)	1 (1%)
Počítač (hry, internet)	42 (11%)	38 (8%)	2 (1%)
Celkem	366 (100%)	494 (100%)	199 (100%)

Graf č. 11: V tabulce označ u každé činnosti, co děláš ve svém volném čase nejraději. 7. třídy (v % - 100% = celkový počet hlasů v každém sloupci)

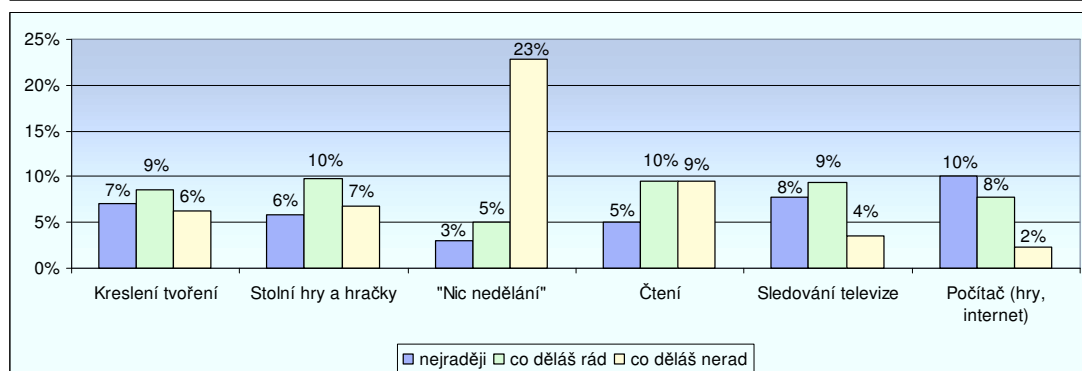
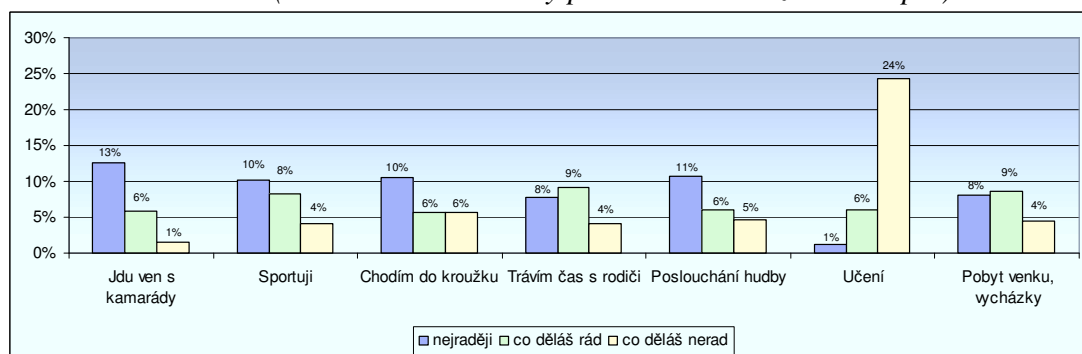

Žáci 7. tříd z celkového počtu hlasů (366) nejraději chodí ven s kamarády (16% = 59 hlasů), poslouchají hudbu (14% = 52 hlasů) a jsou na počítači (hry, internet) (11% = 42 hlasů), následuje sportování (11% = 39 hlasů). Z celkového počtu hlasů „co děláš rád“ (494) žáci nejčastěji odpovídali, že rádi tráví čas s rodiči (11% = 53 hlasů), sledují televizi (10% = 50 hlasů) a mají také rádi stolní hry a hračky (10% = 47 hlasů).

U činností, které dělají neradi, z celkového počtu 199 hlasů označili nejčastěji žáci 7. tříd učení (27% = 54 hlasů), dále „nic nedělání“ (20% = 39 hlasů) a na třetím místě shodně odpovídali, že neradi čtou (11% = 21 hlasů) a hrají stolní hry (11% = 21 hlasů).

CELKEM	nejradyji	co děláš rád	co děláš nerad
Jdu ven s kamarády	88 (13%)	44 (6%)	5 (1%)
Sportuji	71 (10%)	62 (8%)	14 (4%)
Chodím do kroužku	73 (10%)	42 (6%)	19 (6%)
Trávím čas s rodiči	54 (8%)	68 (9%)	14 (4%)
Poslouchání hudby	74 (11%)	45 (6%)	16 (5%)
Učení	9 (1%)	45 (6%)	82 (24%)
Pobyt venku, vycházky	57 (8%)	64 (9%)	15 (4%)
Kreslení tvoření	49 (7%)	64 (9%)	21 (6%)
Stolní hry a hračky	41 (6%)	73 (10%)	23 (7%)
"Nic nedělání"	21 (3%)	37 (5%)	77 (23%)
Čtení	35 (5%)	71 (10%)	32 (9%)
Sledování televize	54 (8%)	70 (9%)	12 (4%)
Počítač (hry, internet)	70 (10%)	58 (8%)	8 (2%)
Celkem	696 (100%)	743 (100%)	338 (100%)

Graf č. 11: V tabulce označ u každé činnosti, co děláš ve svém volném čase nejradyji, rád a nerad. Celkem (v% - 100% = celkový počet hlasů v každém sloupci)

Co se týče celkového shrnutí odpovědí žáků 3. i 7. tříd zjistíme, že z celkového počtu hlasů (696) nejradyji tráví čas venku s kamarády (13% = 88 hlasů), posloucháním hudby (11% = 74 hlasů) a s 10% na třetím místě shodně uvádějí sportování (71 hlasů), chození do kroužků (73 hlasů) a počítač (70 hlasů).

Z celkového počtu hlasů (743) co dělají žáci rádi - čtou (10% = 71 hlasů), shodně uvádějí stolní hry (10% = 73 hlasů) a dále rádi tráví čas s rodiči (68 hlasů), chodí na procházky (64 hlasů), kreslí a tvoří (64 hlasů), sledují televizi (70 hlasů) shodně 9%.

Z celkového počtu hlasů (338) co dělají neradi žáci uvedli, že se neradi učí (24% = 82 hlasů), na druhém místě nejčastěji odpovídali „nic nedělání“ (23% = 77 hlasů) a třetí místo zaujímá čtení (9% = 32 hlasů).

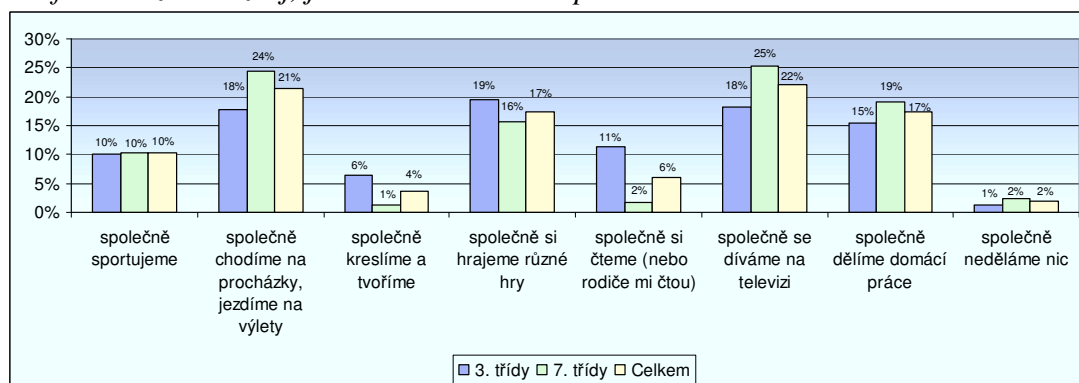
V této otázce jsou patrné asi největší rozdíly mezi třetí a sedmou třídou. Třetíáci jako nejoblíbenější činnost uvedli, že tráví čas s rodiči, chodí do kroužků a sportují. Oproti tomu sedmáci nejraději tráví čas se svými kamarády, poslouchají hudbu a třetí místo shodně zaujímá počítač a sport.

V tom, co dělají neradi se naopak shodli – učení a „nic nedělání“.

7. Zakroužkuj, jakou činnost děláš společně s rodiči? (více možností)

	3. třídy	7. třídy	Celkem
společně sportujeme	25 (10%)	31 (10%)	56 (10%)
společně chodíme na procházky, jezdíme na výlety	44 (18%)	73 (24%)	117 (21%)
společně kreslíme a tvoříme	16 (6%)	4 (1%)	20 (4%)
společně si hrajeme různé hry	48 (19%)	47 (16%)	95 (17%)
společně si čteme (nebo rodiče mi čtou)	28 (11%)	5 (2%)	33 (6%)
společně se díváme na televizi	45 (18%)	76 (25%)	121 (22%)
společně dělíme domácí práce	38 (15%)	57 (19%)	95 (17%)
společně neděláme nic	3 (1%)	7 (2%)	10 (2%)
Celkem	247 (100%)	300 (100%)	547 (100%)

Graf č. 12: zakroužkuj, jakou činnost děláš společně s rodiči?

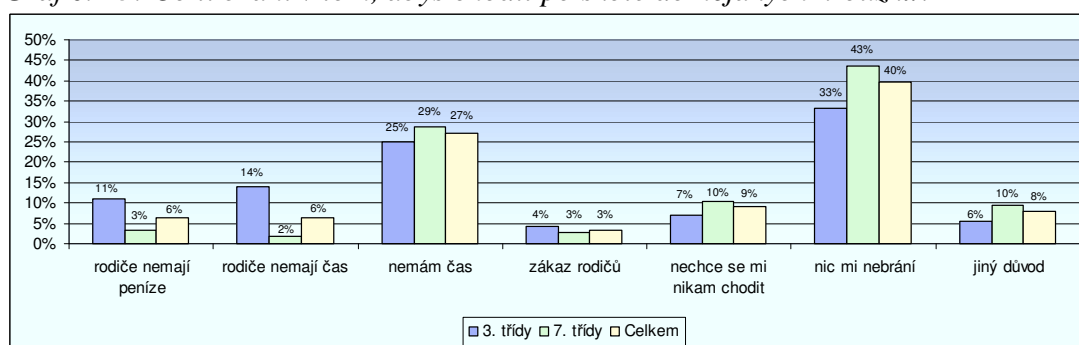
V otázce č. 7 měli žáci označit, jaké činnosti dělají společně s rodiči. I zde jsou patrné rozdíly v odpovědích, související s věkem respondentů. Žáci třetích tříd nejčastěji s rodiči hrají různé hry (19% = 48 hlasů z celkového počtu 247), společně chodí na procházky a jezdí na výlety (18% = 44 hlasů), společně se dívají na televizi (18% = 45 hlasů), dělají společně domácí práce (15% = 38 hlasů), společně s rodiči si čtou nebo rodiče jim čtou (11% = 28 hlasů), sportují (10% = 25 hlasů), kreslí a tvoří (6% = 16 hlasů). Tři žáci odpověděli, že s rodiči nedělají společně nic (1%). Žáci sedmých tříd se s rodiči nejčastěji dívají na televizi (25% = 76 hlasů z celkového počtu 300), dále společně chodí na procházky a jezdí na výlety (24% = 73 hlasů), společně dělají domácí práce (19% = 57 hlasů), hrají různé hry (16% = 47 hlasů), sportují (10% = 31 hlasů) a nejméně si spolu čtou (2% = 5 hlasů) a kreslí (1% = 4 hlasy). 7 žáků uvedlo, že s rodiči nedělají společně nic (2%).

8. Co ti brání v tom, abys chodil po škole do nějakých kroužků? (více možností)

	3. třídy	7. třídy	Celkem
rodiče nemají peníze	8 (11%)	4 (3%)	12 (6%)
rodiče nemají čas	10 (14%)	2 (2%)	12 (6%)
nemám čas	18 (25%)	33 (29%)	51 (27%)
zákaz rodičů	3 (4%)	3 (3%)	6 (3%)
nechce se mi nikam chodit	5 (7%)	12 (10%)	17 (9%)
nic mi nebrání	24 (33%)	50 (43%)	74 (40%)
jiný důvod	4 (6%)	11 (10%)	15 (8%)
Celkem	72 (100%)	115 (100%)	187 (100%)

Jiný: nemoc, jiné se mi nelíbí, musím přestupovat na jinou školu, jsou daleko, stačí mi jeden, žádný jsem nenašel, mám domácí záliby, mám moc učení, bolí mne hlava

Graf č. 13: Co ti brání v tom, abys chodil po škole do nějakých kroužků?

V této otázce žáci měli odpovídat na otázku, co jim brání v tom, aby chodili po škole do nějakého kroužku. Celkem 40% respondentů odpovědělo, že jim nic nebrání a 27% jich uvedlo, že na kroužky nemají čas.

U třetích tříd se též objevila odpověď, že rodiče nemají čas (14%), rodiče nemají peníze (11%) nebo nikam se mi nechce chodit (7%) a zákaz rodičů (4%).

U sedmých tříd byla na třetím místě odpověď „nikam se mi nechce chodit“ (10%), jiný důvod (10%), dále zákaz rodičů a rodiče nemají peníze (shodně 3%) a rodiče nemají čas (2%)

9. Jaký kroužek ti chybí v místě bydliště nebo ve škole?

Na tuto otázku žáci třetích tříd nejčastěji odpovídali, že jim v místě bydliště ani ve škole nic nechybí (11), nejčastěji jim chybí kroužky konkrétních sportů jako je šerm, florbal, kopaná, box, kickbox, různé druhy tanců, plavání, jízda na koni, gymnastika, karate, ubrousková technika, matematický kroužek, výcvik psů, paintball, hasiči, velké turnaje pokémonů. Objevili se však i takové jako kroužek bludiček, výcvik ninja, výcvik vojáků a agentů.

Také žákům sedmých tříd většinou žádný kroužek nechybí (40), jinak se nejčastěji opět v odpovědích objevili kroužky sportovní – airsoft, parkur, rugby, box, lyžování, snowboard, jízda na koni, basketbal, kopaná, break dance, tancování, plavání, gymnastika, ze zájmových kroužků kreslení, kroužek první pomoci, malování na sklo, keramika.

Z výčtu chybějících kroužků lze usoudit, že žáci spíše nejsou dostatečně informováni o možnostech zájmových činností, neboť kroužky, které jim chybí, se v nabídce objevují, jak dokládají přílohy bakalářské práce.

2.7.2 Vyhodnocení výzkumného šetření

Ze šetření vyplynulo, že zkoumaná skupina dětí má velký zájem o volnočasové aktivity. Téměř každé dítě navštěvuje nějaký kroužek, ať už ve škole nebo mimo ni. Žáci třetích tříd navštěvují více kroužky mimo školu 73% (40 žáků), ve škole je to 58% (32) žáků. Žáci sedmých tříd též navštěvují více mimoškolních kroužků – 83%, tj. 72, do školních kroužků chodí pouze 17% (15) žáků.. Z uvedených čísel vyplývá, že žáci třetích tříd navštěvují více kroužků ve škole než žáci tříd sedmých.

1. Žáci nižšího stupně navštěvují více kroužků organizovaných školou než žáci druhého stupně

Na základě zjištěných výsledků můžeme konstatovat, že daný předpoklad byl verifikován pro daný vzorek respondentů.

Na otázku, kdo ti kroužek doporučil, všichni nejčastěji shodně odpovídali, že rodiče. Kroužek dále doporučili kamarádi, a to především žákům třetích tříd, u sedmých tříd si děti kroužky vyhledávají sami. Z otázky čtvrté vyplynulo, že o volném čase žáků třetích tříd ve všech případech rozhodují rodiče, pouze o kroužkách ve škole rozhodují sami. O jejich volném čase téměř vůbec nerozhodují kamarádi. V sedmých třídách opět žáci sami rozhodují o svém volném čase, v menší míře rodiče a kamarádi, 9 žáků uvedlo někoho jiného – trenéra, učitele a vedoucího. O tom, jak nakonec budou trávit svůj volný čas u dětí ve třetích třídách vždy nebo téměř vždy rozhodují rodiče, někdy oni sami a vůbec nerozhodují kamarádi a učitelé. V sedmých třídách žáci o svém volném čase rozhodují téměř vždy sami, někdy rodiče a vůbec ne učitel.

2. Rodiče dětí na prvním stupni ovlivňují výběr volnočasových aktivit více než rodiče dětí na druhém stupni.

I tento předpoklad byl pro daný vzorek respondentů verifikován.

Rozdílné odpovědi přinesla otázka šestá – co děláš ve svém volném čase nejraději, rád a nerad. Žáci třetích tříd nejraději tráví svůj volný čas s rodiči, v kroužku a sportováním, oproti tomu žáci sedmých tříd nejraději chodí s kamarády ven, poslouchají hudbu a pak teprve sportují. Shodli se na tom, co dělají neradi – v celkovém počtu „zvítězilo“ učení, potom „nic nedělání“ a také čtení nepatří

k oblíbeným činnostem. V další otázce žáci odpovídali, jaké činnosti dělají s rodiči. Žáci třetích tříd nejčastěji uváděli, že společně hrají různé hry a chodí společně na procházky a na výlety, žáci sedmých tříd se nejčastěji s rodiči dívají na televizi a též chodí na procházky a na výlety. V 10 případech se objevila i odpověď, že děti nedělají s rodiči společně nic. V otázce, co žákům brání v návštěvě nějakého kroužku, shodně uvedli, že jim nic nebrání nebo že nemají čas. Na poslední otázku, jaký kroužek dětem chybí, opět většina odpověděla, že jim žádný nechybí a pokud ano, týkaly se odpovědi především kroužků různých sportovních aktivit – např. různé druhy tance, kikbox, rugby, box, lyžování. Úsměvné jsou chybějící kroužky pro děti třetích tříd – kroužek bludiček, výcvik ninja, výcvik vojáků a tajných agentů.

3. Žáci prvního stupně tráví svůj volný čas v kroužcích raději než žáci na druhém stupni.

I v tomto případě lze na základě zjištěných výsledků konstatovat pravdivost tohoto předpokladu pro daný vzorek respondentů.

3 Závěr

Bakalářská práce je věnována problematice volného času dětí z pohledu žáků základních škol ve městě Tábor. Práce je tvořena částí teoretickou a praktickou.

První část práce obsahuje vysvětlení základních pojmů z oblasti volného času. Pro popis teoretických pojmů jsem vycházela především z knihy Břetislava Hofbauera a Jiřiny Pávkové. Jejich podání teorie se mi zdá dostatečné a vyčerpávající, i když se jedná o literaturu staršího data, ale stále platnou. Velmi se mi líbilo zpracování tématu P. Sakem a jeho sociologické výzkumy. Ty však pocházejí z doby před rokem 2000 a rozhodně by bylo zajímavé porovnání, jak došlo k vývoji trávení volného času mládeží i v následujících letech, především v současné počítačové, mediální a komercializované době.

Ano, teorii máme v literatuře dostatečně zpracovanou – víme, jaké funkce volný čas má plnit, jak bychom měli děti k volnému času vychovávat, co je při výběru trávení volného času nejvíce ovlivňuje – přesto se domnívám, že v současné době pod vlivem společnosti, médií, komerčního životního stylu dochází ke změnám v žebříčku hodnot dětí a mládeže a tím pádem k rozdílnému způsobu trávení volného času. Stačí se podívat okolo sebe, jak mládež dokáže trávit volný čas. Posedávání v parku s partou, popíjení alkoholu, trávení času u počítače a z toho vyplývající sociálně patologické jednání jako jsou krádeže, různé závislosti apod. Vím, že naštěstí stále převažuje mládež, která dokáže svůj volný čas trávit hodnotně a věřím, že nejdůležitější roli zde hrají rodiče. V konzumním životním stylu se jedinec nesnaží o uspokojení svých vlastních vnitřních potřeb, ale spíše těch, které mu vnutilo vnější okolí, především média. V rámci „ideálu konzumní společnosti“ se rodiče snaží zabezpečit rodinu především materiálně. Pak nastává situace, kdy rodiče na své děti nemají čas, protože je tráví hlavně v zaměstnání. Dítě nemá dostatečný přehled o možnostech způsobu trávení volného času, protože doma žádný model trávení volného času nenachází a ani mu nikdo neřekne, jakými činnostmi tuto dobu může vyplnit a tak se nudí.

Jsem matkou devítiletého syna a já i otec se mu snažíme maximálně věnovat. Vím, že se rád dívá na televizi a hraje na počítači, ale máme stanovená určitá pravidla, co, kdy a v jaké míře bude dělat. Věřím, že naše snaha nepřijde nazmar

a syn si do budoucího života vytvoří kvalitní hodnotový žebříček a že způsob trávení volného času nyní v dětství bude mít pozitivní vliv na jeho další vývoj.

Druhou část mé práce tvoří složka praktická. Má dvě části – v první jsem na základě dostupných materiálů vytvořila přehled základních škol a zájmových kroužků na těchto školách, jaké jsou kapacity kroužků a kolik dětí je navštěvuje. Jak z přehledů vyplývá, nabídka je velmi široká a dětmi také dostatečně využívána. V tomto přehledu jsem uvedla i stručný popis činností na konkrétních základních školách, proto může být i vhodným pomocníkem pro rodiče, jejichž děti budou nastupovat do prvních tříd.

Dále následuje přehled mimoškolních zařízení, kroužků, klubů a ostatních zařízení, které ve městě Tábor zajišťují volnočasové aktivity pro děti základních škol. V přehledu jsem uvedla i různá místa, kde je možné příjemně strávit volný čas. Přehled však nemůže být úplný, neboť neustále dochází ke změnám, některé nabídky kroužků zanikají, jiné nové se objevují. Při vytváření tohoto přehledu zájmových činností jsem zjistila, že nabídka je velmi široká a že děti mají skutečně z čeho vybírat. Jenom je nutné jim informace o způsobech trávení volného času vhodným způsobem předávat. Svou práci chci poskytnout základním školám a věřím, že i mnou vytvořený přehled pomůže některému z dětí najít si právě ten svůj kroužek, aby mohl strávit svůj volný čas tak, jak si přeje.

Empirická část má charakter výzkumu. Za pomoci dotazníků jsem zkoumala, jak děti základních škol třetích a sedmých tříd tráví svůj volný čas, kdo je ovlivňuje při výběru způsobu trávení volného času, co nejraději ve svém volném čase dělají a jaké kroužky jim chybí. Z výsledků je patrné, že dětem ve třetích třídách o volném čase rozhodují především rodiče a také že rodiče jim kroužek, který navštěvují, většinou doporučili. Žáci sedmých tříd rozhodují o svém volném čase sami, přesto mě překvapilo množství dětí, kteří do kroužků chodí, i když v otázce co dělají nejraději, uváděli procházky s kamarády a pouze rádi chodí do kroužků. Zajímavé byly odpovědi v jednotlivých dotaznících, kdy některé děti vypsaly, že navštěvují celkem pět kroužků, o volném čase rozhodují rodiče, nejraději tráví čas v kroužcích a s rodiči dělají všechny vypsané činnosti. Byly však i takové odpovědi, že nenavštěvují žádné kroužky, o svém volném čase rozhodují sami, nejraději se dívají na televizi a jsou na počítači a s rodiči nic společně nedělají. Překvapilo mě, že

učitelé nemají vůbec žádný vliv na trávení volného času dětí, nebyli uvedeni ani jako osoby, které by kroužky doporučily.

Z výsledku výzkumu lze konstatovat, že na základní škole děti problémy s trávením svého volného času až tak nevnímají. Kroužky navštěvují ve velké míře a rádi, většině z nich žádný nechybí, pokud ano, jedná se spíše o nedostatečnou informovanost, neboť uvedené chybějící kroužky lze v přehledu najít.

Toto téma jsem zpracovávala velmi ráda, dozvěděla jsem se nové informace z teoretické oblasti problému volného času. Přínosem pro mě bylo i zpracování přehledu volnočasových aktivit v Táboře, protože mě překvapila míra možností, rozmanitost kroužků a různých způsobů, jak a kde mohou děti volný čas trávit.

Téma volného času dětí je velmi aktuální a rozhodně by bylo zajímavé zjistit další názory dětí na způsoby a možnosti trávení volného času třeba kvalitativní metodou – konkrétní rozhovory s dětmi.

4 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.

JŮVA V. sen.& jun. *Úvod do pedagogiky*. Brno: Paido, 1997, ISBN 80-85931-39-7.

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ. *Bílá kniha Evropské komise – nový podnět pro evropskou mládež*. Praha: MŠMT ČR – odbor pro mládež, 2002.

MAŇÁK, J. a kol. *Kapitoly metodologie pedagogiky*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-1031-2.

MAREŠOVÁ, A. *Sociálně patologické jevy u mládeže*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1997. ISBN 80-86008-34-7.

MATOUŠEK O., KROFTOVÁ A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-X.

MIČIENKA, M., JIRÁK, J. *Rozumět médiím*. Praha: Portál, 1998, ISBN 80-239-6762-2.

PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy zařízení volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.

PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7178-944-5.

SAK, P., SAKOVÁ, K. *Mládež na křižovatce*. Praha: Svoboda servis s.r.o., 2004. ISBN 80-8632-033-2.

SAK, P. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč, 2000. ISBN 80-7229-042-8.

SPOUSTA, V. a kol. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*. Brno: Masarykova univerzita, 1997. ISBN 80-210-1007-X.

VÁŽANSKÝ, M., SMÉKAL, V. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 1995. ISBN 80-901737-9-9.

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://www.zsmikulasezhusi.cz/>

<http://zshelsinska.cz/>

<http://zs-husova.tabor.cz>

<http://zstabor.cz>

<http://zscekanice.tabor.cz>

<http://www.skolabolzano.cz/>

<http://orbiska.cz/>

<http://tabor.cz/> (získané všechny údaje obsažené v přílohách)

5 PŘÍLOHY

PŘÍLOHA č.1

Seznam institucí a kroužků, poskytující různé možnosti trávení volného času pro děti základních škol.

Dům dětí a mládeže

Tábor, Tržní náměstí 346

Telefon: 381 202 821-8, 602 431 955

E-mail: reditel@ddmtabor.cz

WWW: www.ddmtabor.cz

- pravidelné programy pro děti, různé zájmové kroužky – viz. naskenovaná příloha č.2

Hudební škola Yamaha

Tábor, ZŠ Zborovská 2698

Telefon: 603 467 649, Mgr. Pavel Černý

E-mail: yamahacb@gmail.com

WWW: www.yamahacb.cz

- instrumentální výukové hudební programy – zobcová flétna, akustická a elektrická kytara, klávesy, bicí, zpěv

Cheiron T, o.p.s. - komunitní centrum pro děti a mládež v Táboře

Děkanská 302, 390 01 Tábor

Telefon: 381 257 624, 774 719 807

e-mail: cheiront@cheiront.cz

WWW: www.cheiront.cz

kontakt: Aneta Vomlelová, tel. 603 526 246

- zajišťuje volnočasové aktivity dětí a mládeže

Informační centrum mládeže Tábor

Farského 887, 390 02 Tábor

Telefon: 381 252 416

e-mail: info@icmtabor.cz

WWW: www.icmtabor.cz

- zajišťuje informace pro mládež o různých nabídkách v regionu

Jazyková škola Skřivánek

Pražská 232, Tábor

Tel. 381 254 665

e-mail: tabor@skola.skrivanek.cz

www: www.skrivanek.cz

- jazyk anglický, německý, španělský

Angličtina pro děti

Děkanská 306/4

Tel. 731 465 745

e-mail: tabor@helendoron.cz

www: www.helendoron.cz

- kurzy angličtiny pro děti od 3 měsíců do 14 let, přirozená metoda výuky pro děti nezávisle na jejich mateřském jazyce

Základní umělecká škola Oskara Nedbala

Tábor, ul. Martínka Húsky 62

Telefon: 381 252 025, 381 252 616

E-mail: zustabor@zustabor.cz

WWW: www.zustabor.cz

- vyučuje se hře na klavír, housle, violoncello, kontrabas, flétnu, klarinet, žesťové nástroje, bicí
- nástroje, kytaru, akordeon, elektronické klávesy a sólový zpěv
- pracuje zde dechový orchestr, dětský pěvecký sbor, komorní hra
- studium kresby malby, grafiky, počítačové grafiky, kompozice, prostorové a dekorativní techniky, keramiky, modelování a tvarování oděvů, textilních šperků, práce v grafické dílně

SPORTOVNÍ ODDÍLY A KLUBY

Atletický klub

Tábor, U Stadionu Míru 2

TJ Vodní stavby

Telefon: 777 667 266, 381 257 805, p. Bor

e-mail: vs.tabor@atletika.cz

AC Tábor

Telefon: 381 253 256, 381 275 188, p. Kukačková

e-mail: ac.tabor@atletika.cz

WWW: www.atletikatabor.cz

- kluby pracují s mládeží od 5 let, zúčastňují se krajských přeborů jak jednotlivců, tak družstev

Basketbalový klub

Tábor, Sezimovská 395

Telefon: 381 271 126

WWW: www.bktabor.cz

- klub mládežnického basketbalu

Biatlon

Tábor, Havanská 2814

Telefon: 381 262 347

e-mail: buriankova@oatabor.cz

- zimní i letní biatlon, pro všechny věkové kategorie

Cyklo Team Budvar

Tábor, ČSA 1773

Telefon: 381 231 703

e-mail: ct.tabor.info@seznam.cz

WWW: www.ct.tabor.info

- klub má základnu všech věkových kategorií a soutěží ve všech soutěžích v ČR

E-ON Triatlon Team

Tábor, Krásná Vyhlídka 306

Telefon: 381 233 655, p. Hotový

e-mail: triatlon@triatlon-tabor.cz

WWW: www.triatlon-tabor.cz

- klub má základnu všech věkových kategorií

Fit Studio O.K. – Junior Aerobic Club

Tábor, Náchodská 2676

Telefon: 603 329 010

e-mail: info@okfitstudio.cz

WWW: www.okfitstudio.cz

Kategorie 6 – 8 let

Děti se učí základní kroky **aerobiku** a začínají cvičit své první choreografie. Velký důraz je kladen především na správné držení těla, kterého lze dosáhnout správným posilováním a kvalitním strečinkem vhodným pro tento věk. V lekcích se opět využívá všestranně rozvíjejících aktivit, které podporují pohybové schopnosti dětí – rychlost, obratnost, pohybovou koordinaci apod.

Kategorie 9 – 11 let

Děti se učí již přesnému provedení **aerobních** kroků a jejich anglické názvosloví. Začínají cvičit náročnější choreografie a také zkoušejí tvořit své vlastní. Kvalitním posilováním a strečinkem udržují správné držení těla, různými pohybovými aktivitami intenzivně rozvíjejí všechny pohybové schopnosti a dovednosti.

Kategorie 12 – 15 let

Stavba lekce se již shoduje s lekcí **aerobiku** pro dospělé, se zaměřením na správné držení těla, které se může u dětí v souvislosti s dospíváním zhoršit. Je velmi důležité posilovat svaly s tendencí k ochabování a protahovat svaly zkrácené. Pravidelné cvičení pomáhá dětem v tomto věku udržovat tělesnou hmotnost a pěknou postavu. Lze již také navštěvovat klasické lekce určené dospělým.

Fotbalové kluby

FK Meteor Tábor

Tábor, Doliny 2460

Telefon: 602 145 783

e-mail: meteor.tabor@email.cz

WWW: www.meteor.tabor.cz

- kategorie dětí – okresní přebor přípravek

FK Tábor

Tábor, Harantova 2213

Telefon: 602 156 832

e-mail: klub@fktabor.cz

WWW: www.fktabor.cz

- největší fotbalový klub na území města
- všechny věkové kategorie – mladší, starší příprava, žáci

FK Kavas Větrovy

Tábor, K Lesíkům 20

Telefon: 777 078 995

e-mail: vis@seznam.cz

WWW: www.vetrovy.unas.cz

- fotbalový klub rodinného typu pro všechny věkové kategorie, mládež okresní přebory

1. Fbk Tábor

Radimovice u Želče 102

Telefon: 739 040 450, 607 642 377, 775 953 290

e-mail: sekretar@1fbktabor.cz

WWW: www.1fbktabor.cz

- florbalový oddíl pro všechny věkové kategorie

GSK Tábor

Tábor, Budovatelů 2616

Telefon: 381 256 675, 724 521 098, 736 772 629

e-mail: rambouskova23@seznam.cz, evaroz@centrum.cz

WWW: www.gsktabor.cz

- oddíl moderní gymnastiky

Hockey Club

Tábor, V.Soumara 2300

Telefon: 381 134 394

e-mail: hctabor@volny.cz

WWW: www.hctabor.com

- největší hokejový klub ve městě s mládežnickou základnou

Jezdecký klub Fencer

Tábor, Ústecká 696

Telefon: 723 706 029

- výcvik koní a jezdců, kategorie mládeže do 15 let – jezdecký sport

Jezdecký klub Střední zemědělské školy

Tábor, Náchodská 2676

Telefon: 776 027 732

- jezdecký klub má kategorii mládeže i dospělých

Karate P-Klub

Tábor, Sofijská 2798

Telefon: 777 566 440

WWW: www.karate-tabor.cz

- kategorie mládeže

Karate Klub

Tábor, Náchodská 2676

Telefon: 777 555 298

e-mail: k.k.tabor@seznam.cz

WWW: www.karateklubtabor.cz

- komplexní výuka karate, pro mládež cvičení pohybového charakteru zaměřený pro zdravý vývoj dítěte a návyk k pravidelnému cvičení

Klub českých turistů

Tábor, Fügnerova 822

Telefon: 602 539 541

e-mail: kct-tabor@volny.cz

WWW: www.kct-tabor.cz

- turistické pochody pro všechny věkové kategorie (např. pochod Praha- Prčice, cyklovýlety apod.)

Kotnováček

Tábor, Radnická 52r

Telefon: 604 164 387

e-mail: martinpavlu@seznam.cz

- zabývá se výukou klasických country tanců, dobových historických tanců, moderních line dancing tanců, cloggingu

Kuželkářský klub Lokomotiva Tábor

Skálova 2878, 390 02 Tábor

Telefon: 721 089 543

e-mail: lokotabor@seznam.cz

WWW: www.ikuzelky.cz

- kategorie mládeže do 15 let - okres,kraj

Subaquaclub Delfín Tábor

nám.Přátelství 2802, 390 05 Tábor

Telefon: 728 054 666:

WWW: www.delfin.webz.cz

- plavání s ploutvemi a rychlostní potápění.

Šachklub Tábor

Havanská 2812, 390 05 Tábor

Telefon: 602840598

E-Mail: www.sachklub.cz

- členskou základnu tvoří děti a mládež do 18 let - 80 členů, kteří se zúčastňují soutěží regionu, kraje, ČR - jak v soutěžích jednotlivců tak družstev.Šachklub má mistra Čech hráčů do 10 let.
- organizují sportovní akce pro děti a mládež od šachových turnajů přes benefiční akce až po organizování letních táborů.
- hlavní činností jsou "Šachové školy", rovněž založil klub "Šachovou školku"

Taneční studio M.Cheníčkové

Kotnovská 183, 390 01 Tábor

Telefon: 603 585 949

- taneční výuka u dětských a juniorských párů.
- kategorie mládeže do 15, do 19 let - oblast, kraj, ČR

Taneční studio S.araH.

Žižkovo nám. 15, 393 01 Tábor

Telefon: 724 047 369

e-mail: info@sarah-tanec.cz

WWW: www.sarah-tanec.cz

- orientální tanec, společenský tanec, street dance, salsa, tanečky pro nejmenší, masáže

Taneční škola ATAK

Vídeňská 2931, 390 05 Tábor

Telefon: 381 263 815

Fax: 381 263 815

E-Mail: dance.atak@seznam.cz

WWW: www.danceatak.cz

- sportovní a moderní tanec.
- klasické tance
- orientální tance

Tělocvičná jednota SOKOL Tábor

Fugnerova 822, 390 02 Tábor

Telefon: 381 25 13 17

e-mail: sokolta@quick.cz

WWW: www.sokol-tabor.info

Sokol má širokou základnu od předškolních dětí až po dospělé. Provozují:

cvičení rodičů s dětmi

cvičení předškolních a ml.školních dětí

aerobik

míčové hry

šachy

basketbal

stolní tenis

volejbal

Tělovýchovná jednota Tábor

Kvapilova 2500, 390 03 Tábor

Telefon: 381 406 137, 381 406 125

WWW: www.tjta.estranky.cz

TJ sdružuje oddíl:

plavání

vodního póla

synchronizovaného plavání.

akvabely

Tenisový klub Tábor

Jordánská 1550, Tábor

Telefon: 381 254 669, 607 588 711

e-mail: bkt@bkt.cz

WWW: www.tktabor.cz

- všechny kategorie od mládeže po dospělé

TJ Vodní stavby Tábor

Bydlinského 2867, 390 02 Tábor

Telefon: 381 25 78 05

e-mail: tjvstabor@seznam.cz

- tělovýchovná jednota sdružuje tyto sportovní oddíly:

kanoistický a raftingový oddíl

atletický oddíl

oddíl stolního tenisu

horolezecký oddíl

Volejbal Tábor

Havanská 2829, 390 05 Tábor

Telefon: 733 654 128

WWW: www.volejbaltabor.eu

- klub s mládežnickou základnou.

PŘÍLOHA č. 2

Přehled kroužků v Domově dětí a mládeže:

Informace: František ROTHBAUER, tel.: 381 202 827,
telovychova@ddmtabor.cz

Tělovýchovné kroužky

Stolní tenis výuka probíhá v herně zimního stadionu (pro děti od 7 - 14 let)	Zápisné: 600,-Kč
Studio „Žabka“ přijď si užít pohyb a hudbu pro děti (4 - 8 let)	Zápisné: 400,-Kč
Aerobic pro dívky 11-18 let	Zápisné: 400,-Kč
Floorball pro 1.stupeň oblíbený sport pro kluky a holky (7-11 let)	Zápisné: 400,-Kč
Floorball oblíbený sport pro kluky a holky (11-18 let)	Zápisné: 400,-Kč
Míčové hry základy míčových sportů a her - salová kopaná, košíková, házená (pro chlapce a dívky 10-15 let)	Zápisné: 400,-Kč
Cvičení při hudbě a pohybové hry (pro dívky 7-11 let)	Zápisné: 400,-Kč
Rychlostní plavání s ploutvemi pro chlapce a dívky (7 - 10 let), kteří již umějí plavat, tréninky v pondělí, čtvrtek či sobotu	Zápisné: 400,-Kč
Intercros moderní verze lakrosu hraná v hale, (pro chlapce i dívky 12-18 let)	Zápisné: 400,-Kč
Klub karabína - lanové aktivity nízké lanové překážky, umělá stěna uvnitř i venku, (pro chlapce i dívky 12-18 let)	Zápisné: 600,-Kč
Trampolinky skákání na trampolínkách je účinným a zároveň zábavným tréninkem; zlepšujete kondici, celkovou stabilitu těla a formujete postavu, (pro všechny od 7 let)	Zápisné: 400,-Kč

Informace: Stanislav KAFKA, tel.: 381 202 822,
technika@ddmtabor.cz

Bojová umění

Historický šerm I. začátečníci základy šermu 1,5 ručním mečem (pro děti a mládež od 12 let)	Zápisné: 450,-Kč
Historický šerm II. mírně pokročilí základy a pokročilejší techniky šermu 1,5 ručním mečem (pro absolventy historického šermu I.)	Zápisné: 450,-Kč
Historický šerm III. pokročilí pokročilé techniky šermu 1,5 ručním mečem (pro absolventy historického šermu II.)	Zápisné: 450,-Kč
Historický šerm speciál základy šermu a boje – hůl (dlouhá, střední, krátká), meč – štít, dýka, nůž (pro děti a mládež od 12 let i absolventy historického šermu I.-III.)	Zápisné: 450,-Kč
Historický šerm – Blossfechten příprava a následně plnokontaktní cvičení s cvičným 1,5 ručním mečem a předepsanou ochrannou výstrojí, příprava na soutěže v tomto nově vznikajícím sportovním odvětví	Zápisné: 650,-Kč

Technické a počítačové kroužky

Základní obsluha, počítačové hry

základy prostředí Windows, MS Office, práce s internetem, počítačové hry
(od 7 let) **Zápisné: 650,-Kč**

Tvorba web stránek, Internet

tvorba WWW stránek v různých programech a programovacích jazycích
(10 - 18 let) **Zápisné: 750,-Kč**

Klub PC her

volně i síťově hraní freewareových počítačových her, Enemy Territory, Transport Tycoon de
Luxe, Bulánci a spousta dalších. (od 8 let) **Zápisné: 650,-Kč**

Letečtí modeláři

základy stavby volných i RC modelů (pro děti a mládež 10 - 18 let) **Zápisné: 900,-Kč**

JUGGLER CLUB

žongluješ a nemáš kde, nenaješ si čas, nebo chceš jen prostě začít? Prapory, hole,
POI-ky, míčky, kuželo a spousta jiného. (pro děti a mládež od 8 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Táborská garda

scénický šerm (rozličné zbraně), prapory, bubny, instinktivní lukostřelba, příprava na společensko-kulturní akce (pro děti a mládež od 10 let) **Zápisné: 400,-Kč**

Šermířská dílna

výroba historických kostýmů, kožených a ostatních doplňků, ochranné pomůcky jak pro
scénický tak „sportovní“ šerm (od 12 let) **Zápisné: 750,-Kč**

LARP - Live action RolePlaying

historie na vlastní kůži. Zažijte pravé dobrodružství při fantasy dobývačkách, soubojích
lukostřeleckých i šermířských. (pro děti a mládež od 12 let) **Zápisné: 650,-Kč**

LARPová dílna

začínáte s LARPeem nebo už hrajete? Přijďte se podílit nebo získat nápady tipy a triky pro
výrobu LARPových kostýmů a zbraní. **Zápisné: 750,-Kč**

Dračí doupe

Dračí doupe patří mezi klasické (nepočítačové) hry na hrdiny (role-playing games). Jeden
z účastníků, tzv. Pán jeskyně(PJ), před hrou připraví úvodní příběh, mapy apod. Ostatní
hráči se poté tohoto příběhu zúčastní – každý z hráčů představuje jednu postavu fantasy
světa (trpasličího bojovníka, elfího kouzelníka apod.), celá družina pak dohromady putuje
světem vytvořeným PJ s cílem splnit zadané úkoly, získat peníze a slávu (pro děti a mládež
od 10 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Klub stolních her

přijďte se seznámit a zahrát si různé stolní, deskové i strategické hry (Carcassone, Osadníci
z katanu, Bang a jiné) (pro děti a mládež od 8 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Airsoft

Airsoft je moderní druh vojenského sportu (i když slovo sport je v tomto případě značně
diskutabilní) podobný paintballu, místo munice s barvou se v něm však používají malé
plastovo-keramické kuličky pod přísnými bezpečnostními pravidly. Přijďte se naučit používat
barvy, maskování a taktiky používané v reálném boji. Airsoft Vás naučí držet v týmu a
spolehnout se na kamarády. **Zápisné: 500,-Kč**

Magic: The Gathering

Magic je nejstarší sběratelská karetní hra na světě, poraž soupeře se svým vlastním balíčkem,
který se dá sestavit až z 10799 různých karet. Balíček si můžeš přinést nebo ti ho zapůjčíme my.
(8 - 20 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Poker klub

známá a stále populární karetní hra (od 10 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Společensko-vědní kroužky

Zapomenutá řemesla

drátkování, tkaní na rámu, patchwork, batika, malba na hedvábí, výroba šperků, pedig
(9 – 18 let) **Zápisné: 400,-Kč**

Holka šikulka

práce s různým materiálem, batika, malba na látku, výroba přání, vaření, ubrusková
technika, výroba bytových doplňků (9 – 12 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Dívčí klub

práce s různým materiálem, suchá vazba, móda, kosmetika, malba na látku, batika, zdobe-
ní triček, technika Fimo, decoupage (12 – 16 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Dovedné ruce

výrobky z papíru, textilu, přírodních materiálů, kůže, malování na sklo
(pro kluky a holky 7 – 11 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Mladá móda

ZU je určený pro všechny slečny, které si chtějí vytvořit vlastní originální oděv, módní dopl-
něk nebo si vyrobit šperk, batika, malování na hedvábí (10 – 18 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Vaříme pro radost

příprava pokrmů české i zahraniční kuchyně, základy stolování
(pro kluky i holky 9 – 18 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Šikulové

práce s různým materiálem, hry a soutěže, malování, modelování, výroba drobných dárek
a přání (pro kluky i holky 5 – 7 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Ochrana přírody a myslivost

získávání základních znalostí o přírodě, vycházky, výlety, účast na soutěžích, ochrana
přírody a ekologie (pro kluky i holky 9 – 18 let) **Zápisné: 300,-Kč**

Angličtina

kurz je určen pro všechny, kteří si chtějí prohloubit své jazykové znalosti netradiční formou
(pro kluky i holky 9 – 18 let) **Zápisné: 750,-Kč**

Angličtina pro rodiče s dětmi

kurz je určen rodičům s dětmi, které ještě neumí číst a psát učení bude probíhat pomocí
obrázků, her a slovní metody (pro kluky i holky 4 – 6 let) **Zápisné: 750,-Kč**

Literární - dramatické studio

nabízí - dramatické hry, podpora kreativity, rozvíjení osobnosti, tvůrčí psaní, hraní diva-
delních představení (pro kluky a holky 8 – 25 let) **Zápisné: 400,-Kč**

Orientální tance

určeno pro malé i větší slečny, které mají rády pohyb a tanec, seznámí se se základními
prvky a variacemi orientálního tance, pro slečny 5-15 let **Zápisné: 400,-Kč**

Pokémonová liga

přítelne rozvíjí hráči strategické a logické myšlení, svoje jazykové znalosti např. francouz-
ského jazyka, angličtiny nebo němčiny, od 6 let **Zápisné: 300,-Kč**

Estetické kroužky

Keramický

začátečníci: práce s hlínou a výuka točení na kruhu (od 7 let) **Zápisné: 800,-Kč**

pokročilejší: rozvíjení zájmu + možnost se připravovat na přijímací zkoušky na výtvarné obory středních škol **Zápisné: 1000,-Kč**

mládež: pro výtvarníky 15-19 let se zájmem o umění a práci s hlínou, točení na kruhu, možnost přípravy na přijímací zkoušky na VŠ výtvarného oboru **Zápisné: 1000,-Kč**

rodice a děti: pro malé výtvarníky od 6 let i jejich rodiče se zájmem o výtvar, umění a práci s hlínou **Zápisné: 1350,-Kč (za pár)**

Výtvarná dílna

mladší školní věk: základy malby temperovými, vodovými barvami, kresby, grafiky, experimenty s novými netradičními materiály a náměty (5-10 let) **Zápisné: 650,-Kč**

starší školní věk: pro mladé výtvarníky, kteří se chtějí vzdělávat a objevovat klasické i nové techniky. Příprava k přijímacím zkouškám na výtvarné střední a vysoké školy (10- 19 let) **Zápisné: 750,-Kč**

Akční malba

zahnuje moderní způsob výtvarného vyjádření netradičními způsoby a prostředky, gestickou malbu, malování při hudbě, konceptuální tvorbu a další experimentace (10-19 let) **Zápisné: 850,-Kč**

Objektová tvorba

pro děti, které směřují spíše k plastickému vyjádření ve hmotě, trojrozměrné objekty, hra s materiály (7- 19 let) **Zápisné: 750,-Kč**

Kytara a zpěv k táboráku

základy hry na kytaru k písničkám, které máte rádi (od 9 let) **Zápisné: 650,-Kč**

Výtvarná dílna-dospělých

základy malby a kresby, malba podle modelu, netradiční techniky a náměty. Vlastní výtvarná práce. **Zápisné: 1000,-Kč**

Taneční skupiny

DUPÁČEK- COUNTRY TANEC, STEP

taneční skupina zaměřená na taneční styl country, příprava na taneční vystoupení a soutěže, víkendy v přírodě (6-15 let) **Zápisné: 400,-Kč**

CLOGGING

country step pro děti (10 - 15 let) **Zápisné: 400,-Kč**

PŘÍLOHA č.3

Přehled ostatních zařízení a míst v lokalitě Tábor, kde lze trávit volný čas.

Botanická zahrada Tábor

Zajímavé místo k odpočinku i k poučení nabízí také botanická zahrada Střední zemědělské školy, která tvoří oázu klidu nedaleko nejrušnější části města.

Ve sklenících a na záhonech zahrady se pěstuje přes 4 000 rostlin. Zahrada vznikla v roce 1866 a je druhou nejstarší v České republice. V letech 1900-1918 držela SZeŠ statut vysoké školy a akademický rozsah sbírek botanické zahrady zůstal. Od roku 1906 nabízí zahrada semena do celého světa, v dnešní době putují do čtyř set míst v Evropě, Asii, Americe, Africe, Austrálii, Novém Zélandu a na sto adres v České republice. Turista může ve sklenících zahrady obdivovat teplomilnou flóru, v arboretu pak evropské a cizokrajné dřeviny.

Botanická zahrada Tábor, nám. T. G. Masaryka 788, 390 02 Tábor

Telefon: +420 774 128 073

E-Mail: bot-garden@szes.tabor.cz

WWW: www.szes.tabor.cz/botgarden

Geologická expozice Pod Klokoty

Záměrem geologické expozice Pod Klokoty v Táboře je předvést široké veřejnosti vybrané druhy hornin, které nás obklopují a jsou součástí neživé přírody našeho okolí.

Expozice je koncipována tak, že návštěvníkům představuje exponáty hornin regionu Jihozápad s jednotlivými popisy ke každému vystavenému exempláři, s geologickou mapkou, zákresem lokality výskytu a fotografiemi z místa sběru. V zájmu prezentace struktury vybraných vzorků byly provedeny maloplošné výbrusy. V tábořském infocentru jsou návštěvníkům k dispozici propagační materiály, dřevěné turistické známky a pamětní razítko s logem expozice. Expozice je volně přístupná po celý rok.

Husitské muzeum Tábor

Expozice Husitského muzea, nazvaná Husité, je umístěna v působivých prostorách pozdně gotické budovy táborské radnice. Výstavní sály seznamují návštěvníky s kořeny husitství, osobností reformátora katolické církve Mistra Jana Husa, vznikem Tábora, neporaženým husitským vojevůdcem Janem Žižkou z Trocnova a také válečnými zbraněmi a dobovými dokumenty.

V přízemí se nachází vstup do sítě podzemních chodeb, které představují zvlášť vyhledávanou táborskou raritu. Chodby, které vznikly propojením sklepů měšťanských domů v 16. století, sloužily především jako útočiště před nepřítelem a k uchování potravin a nápojů. Část podzemních prostor, vinoucích se pod Žižkovým náměstím v délce 800 m, je přístupna veřejnosti. Prostorné sály radnice, zejména gotický palác - nejvýstavnější veřejný interiér v Táboře - dnes slouží k pořádání významných kulturních akcí a výstav. Plastikám v gotickém sále vévodí jezdecká socha Jana Žižky z Trocnova od Bohumila Kafky.

V prvním patře historické radnice je umístěna expozice Galerie výtvarného umění, která představuje zobrazení města Tábora od 17. do 20. století.

Další expozice muzea:

Husitské muzeum Tábor spravuje také expozici v Bechyňské bráně, Život a práce středověké společnosti; expozice v Soběslavi - Příroda Táborska a Národopis Blat a Kozácka, ve Veselí nad Lužnicí - Z pokladů muzea a Pamětní síň Karla Weise a v nedalekém Sezimově Ústí Památník druhého československého prezidenta Dr. Edvarda Beneše.

Husitské muzeum Tábor, Žižkovo náměstí 1, 39001 Tábor

Telefon: 381 254 286

Fax: 381 254 245

E-Mail: tabor@husitskemuzeum.cz

WWW: www.husitskemuzeum.cz

Naučná stezka Pintovka

V zátočině nad řekou Lužnicí ve výšce kolem 490 m se rozprostírá rozsáhlý lesní komplex Pintovka, ve kterém je zřízena naučná lesnická přírodovědná stezka s výchozím bodem nedaleko nad Švehlovým mostem.

Naučná stezka byla uvedena do provozu v listopadu 1987, podle původního projektu Ing. Františka Vališe. V květnu roku 2000 byla obnovena nákladem Města Tábor, byla zkrácena a upravena podle projektu Josefa Tůmy. Stezka seznamuje své návštěvníky na 30 zastaveních s dřevinami a rostlinami tvořícími lesní společenstva a problematikou lesního hospodářství a myslivosti. Trasa vede po stezce značené bílým čtvercem se šikmým zeleným pruhem.

Na levé straně silnice vedoucí do Bechyně je v lesoparku Pintovka vybudováno dětské hřiště a pódium, kde se pravidelně konají rockové a folkové koncerty. Město Tábor zde každoročně v polovině června pořádá Festival Pintovka. Z lesoparku můžeme sestoupit pod Švehlův most, kde se nachází kaplička Eleonora a studánka s radioaktivní vodou.

Provozovatel NS: Město Tábor

Správce: Český svaz ochránců přírody

Telefon: 381 486 111

e-mail: posta@mu.tabor.cz

WWW: www.csop.cz

Poznámka: Kontakt na správu stezky: Mgr. Vladimír Doležal, Krakovská 2805, 390 05 Tábor, tel. 381 261 009

Odpočinková zóna Komora

- jedná se o sportovní i odpočinkový areál pro každého, na největším tábořském sídlišti Nad Lužnicí
- pro sportovní vyžití je určen cyklistický ovál pro cyklistiku, běh, bruslení, dále pak travnaté plochy pro míčové hry, hřiště na plážový volejbal, hřiště na pétanque a v neposlední řadě přírodní posilovna
- na relaxaci a odpočinek jsou dále k dispozici pěší chodníky, cesta pro pěší s planetární stezkou, rozptýlená dětská zastavení s posezením, pro úplný výčet individuálních aktivit zbývá doplnit možnosti využití ploch písčinych pláží, které jsou určeny nejen ke sportovním aktivitám, ale i k odpočinku (opalování, čtení apod.)
- v budově v odpočinkové zóně se nachází restaurace a dále relaxační centrum – sauna, parní komora, vířivá vana, infrakabina.

Plavecký stadion Tábor

Kvapilova 2500, 390 03 Tábor

Telefon: 381 232 451

e-mail: tzmtps@tzmt.cz

www: www.tzmt.cz

- krytý plavecký bazén 25 x 16,7 m, dětský bazén 6 x 9 m

Zimní stadion tábor

Václava Soumara 2300, Tábor

Telefon: 381 231 088, 381 231 121

e-mail: tzmtzs@tzmt.cz

www: www.tzmt.cz

- nabízí využití ledové plochy školám, veřejnosti i zájmovým skupinám

KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ, GALERIE, VÝSTAVY

Divadlo Oskara Nedbala

Divadelní 218, 390 01 Tábor

Telefon: +420 381 254 701, pokladna tel. 381 254 070

Fax: +420 381 254 703

E-mail: info@divadlotabor.cz

WWW: <http://www.divadlotabor.cz>

- pokladna otevřena v pondělí - pátek 15.00 - 18.00 hod. a hodinu před začátkem každého představení

- bezbariérový vstup do divadla a bezbariérový WC

Kino Dům armády

Kyjevská ul., 390 03 Tábor

Telefon: +420 973 303 931

- promítá vždy ve čtvrtek v 19.00 hod.

Kino Svět

nám. Fr. Křižíka 1291, 390 01 Tábor

Telefon: +420 381 252 200

E-mail: kinosvettabor@cmail.cz

WWW: <http://www.tzmt.cz>

- večerní představení od 17.30 a 20.00 hod., příležitostně v 15.00 hod.

- vstupenky v prodeji 1 hod. před představením, cenově zvýhodněný předprodej

- ozvučené Dolby Stereo, kapacita 219 míst

- bezbariérový vstup, bezbariérový WC, místa pro vozíčky v hledišti

Městská knihovna Tábor

Jiráskova 1775, 390 01 Tábor

Telefon: +420 381 200 580, 381 252 853 (ředitelka)

Fax: +420 381 200 584

E-mail: kontakt@vkta.cz

WWW: <http://www.vkta.cz>

- oddělení pro dospělé, děti, hudební oddělení

- čítárna, studovna, informační servis, přístup na internet

- bezbariérové přízemí knihovny (internet, odd. pro dospělé)

Táborská hvězdárna

Jiráskova 1775, 390 01 T?bor

Telefon: +420 381 254 469 nebo 381 251 282 (út - pá)

- v observatoři je instalován reflektor, který umožňuje pozorovat Slunce, Měsíc, planety Sluneční soustavy vyjma Pluta; hvězdy, galaxie, komety a mlhoviny a jiné objekty lze pozorovat při čisté noční obloze

Barokní zámek Tábor - Měšice

Chýnovská 1, 391 56 Tábor - Měšice

Telefon: 381 256 049, 607 935 400, 606 918 696

e-mail: jan.berwid-buqoy@arcor.de

- výstavy a zámek je možno navštívit celoročně v době 11.00 – 17.00 hod. (nutná domluva předem)

- minimální počet osob ve skupině je 5, maximum 20 osob

Stálá výstava Konrad Adenauer – Člověk, politik a Evropan

- o životě a působnosti prvního kancléře SRN, Konrada Adenauera; Pořádá: Český Institut Mezinárodního Setkání (sekce „Klub Česko-Německého setkání“)

Stálá výstava „Přepadení Československa sovětskou armádou – 21. srpen 1968“

Bechyňská brána - Kotnov

Telefon: 381 254 286, 381 252 788

WWW: www.tabor.cz

Expozice Táborský poklad /areál táborského hradu Kotnov - Hotel Dvořák/

Budova renesanční sladovny v areálu bývalého táborského hradu Kotnov, 390 01 Tábor

Telefon: 602 246 818, (381 486 230 - infocentrum)

e-mail: infocentrum@mu.tabor.cz

WWW: www.tabor.cz

stříbrné mince z jagellonského období

- užitková keramika, výrobky z kůže, nápojové sklo

Expozice je věnována unikátnímu nálezům z roku 2001, kdy při rekonstrukci domu čp. 308 ve Svatošově ulici v Táboře byly objeveny dvě keramické nádoby naplněné čtyřmi tisíci stříbrných mincí. Tento poklad patří k nejvýznamnějším mincovním nálezům z jagellonského období na našem území. Díky souvisejícím archeologickým nálezům může návštěvník výstavy nahlédnout do několik set let vzdálené historie.

Galerie U Radnice

Martínka Húsky 54, 390 01 Tábor

Telefon: +420 381 252 232 (galerie)

e-mail: eva.hrubesova@mutabor.cz

WWW: www.tabor.cz

- výstavy výtvarného umění

- pravidelné vánoční a velikonoční výstavy zde pořádá město Tábor

Galerie a antikvariát Bastion

Žižkova 235, 390 01 Tábor

Telefon: 381 254 219

e-mail: antikvariat@tabor.cz

WWW: <http://www.antikvariat.tabor.cz/>

- výstavy začínajících umělců

Galerie Vodárenská věž

Žižkova, 39001 Tábor

Telefon: 381 486 304

e-mail: eva.hrubesova@mutabor.cz

WWW: www.tabor.cz

- výstavy mladých začínajících umělců

Galerie za vratky

Truhlářská 244, 390 01 Tábor

Telefon: 381 253 550

e-mail: galerie-za-vratky@volny.cz

WWW: www.galerie-za-vratky.com

- prodejní galerie (obrazy, keramika, umělecké sklo, dřevořezba, grafické listy, kresba na kameni)

Muzeum fotografie Šechtla & Voseček

Filipovská 72 (náměstí Mikuláše z Husi - dům U lípy), 390 01 Tábor

Telefon: 776 303 193, 381 232 213

e-mail: muzeum@sechtl-vosecek.ucw.cz

WWW: www.sechtl-vosecek.ucw.cz

Na malém prostoru naleznete přibližně 60 fotografií, které dokumentují proměny Tábora či zajímavé osobnosti zachycené objektivem fotografů z rodiny Šechtlových z Tábora.

Rodina Šechtlova fotografuje v Táboře už 140 let. Z let 1864 se dochovalo asi 13 tisíc skleněných negativů dokumentujících proměny Tábora, zajímavé osobnosti jako např. Františka Bílka, Josefa Holečka, císaře Franze Josefa, T. G. Masaryka, E. Beneše a mnoho dalších. Na malém prostoru muzea je k vidění 60 fotografií, originálů, nebo zvětšených z původních negativů. Rodina Šechtlova pracuje na rozsáhlém projektu digitalizace celého archivu, kdy si po dokončení budete moci prohlédnout 1400 fotografií

Muzeum starých řemesel

Žižkovo náměstí, 390 01 Tábor

Telefon: 777 264 551

e-mail: ivaduva@centrum.cz

Muzeum se nachází na Žižkově náměstí za kostelem. Expozici tvoří mnoho šicích strojů různých značek a typů, dílna ševce a švadleny. Otevřeno denně 10 - 16 hodin, pondělí zavřeno.

Výstavní síň Divadla Oskara Nedbala

Divadelní 218, 390 01 Tábor

Telefon: 381 254 070

e-mail: info@divadlotabor.cz

WWW: www.divadlotabor.cz:

- úterý a čtvrtek od 15.00 do 17.00 hod. a při divadelních představeních

PŘÍLOHA č.4

Dotazník

Ahoj holky a kluci,
ráda bych se dozvěděla, co děláte ve svém volném čase, a proto Vás prosím o vyplnění tohoto dotazníku.
Své odpovědi zakroužkujte, na volné řádky dopište požadovanou odpověď.

Jsem DÍVKA

CHLAPEC

Základní škola

Třída

1. Chodíš do nějakého kroužku ve škole?

ANO napiš, jaký

NE

2. Chodíš do nějakého kroužku mimo školu (od jiné organizace)

ANO napiš, jaký

NE

3. Kroužek, klub, kam chodíš, ti doporučil (je možné zaškrtnout více odpovědí)

- a) rodiče
- b) kamarádi
- c) sám jsem si ho vyhledal
- d) jiný způsob (jaký)

4. Kdo rozhoduje o tom, jak a kde budeš svůj volný čas trávit (zaškrtni v každém řádku)

	rodiče	kamarádi	já sám	někdo jiný
v organizovaném kroužku				
v kroužku ve škole				
volný čas po škole				
volný čas o víkendech				
volný čas o prázdninách				

5. Označ, kdo a do jaké míry rozhoduje o tom, jak nakonec budeš trávit volný čas (zaškrtni v každém řádku):

	vždy	téměř vždy	někdy	téměř vůbec	vůbec
Maminka					
Tatínek					
Kamarádi					
Já sám					
Babi,děda					
Učitel/ka					

**6. V tabulce označ u každé činnosti, co děláš ve svém volném čase nejraději 1 ☺☺
co děláš rád 2 ☺
co děláš nerad 3 ☹**

Jdu ven s kamarády	
Sportuji	
Chodím do kroužku	
Trávím čas s rodiči	
Poslouchání hudby	
Učení	
Pobyt venku, vycházky	
Kreslení, tvoření	
Stolní hry a hračky	
Nicnedělání	
Čtení	
Sledování televize	
Počítač (hry,internet)	

7. Zakroužkuj, jakou činnost děláš společně s rodiči (můžeš i více možností)

- a) společně sportujeme
- b) společně chodíme na procházky, jezdíme na výlety
- c) společně kreslíme a tvoříme
- d) společně si hrajeme různé hry
- e) společně si čteme (nebo rodiče mi čtou)
- f) společně se díváme na televizi
- g) společně děláme domácí práce
- h) společně neděláme nic

8. Co ti brání v tom, abys chodil po škole do nějakých kroužků (můžeš i více možností):

- a) rodiče nemají peníze
- b) rodiče nemají čas
- c) nemám čas
- d) zákaz rodičů
- e) nechce se mi nikam chodit
- f) nic mi nebrání
- g) jiný důvod.....

9. Jaký kroužek Ti chybí v místě bydliště nebo ve škole:

.....